

KAMNIŠKI

TEKSTILEC

Swilunit

LETNIK XXXIII

LETO 1995

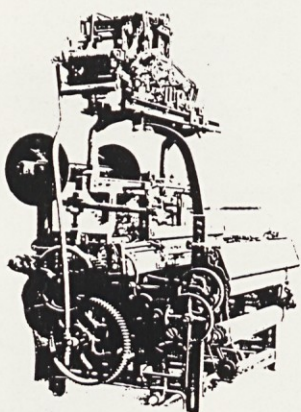
ŠTEVILKA 1

veronique®

Vsebina

Osrednja tema:	
Skozi mesece v letu 1995	1
Križ kraž po naših plačah	8
Prinašajo nove investicije več in bolje?!	9
Lastninsko preoblikovanje podjetja Svilanit:	
Svilanitovi delavci (sedanji, upokojeni, in bivši), smo že lastniki 51 odstotkov tovarne	11
Upravljanje podjetja po privatizaciji	12
Zbor delničarjev v besedi in sliki	13
V slogi je moč	16
So medfazne zaloge rezultat premajhne občutljivosti na usklajenost prodaje in proizvodnje?	17
Delovni čas po starem in novem	18
V Vrtincu pomladnih predstavitev	20
Naša lastnina v prihodnje	23
Sindikalni izlet	24
Polletni gasilski utrip	24
En lep izlet v Italiji	25
Upokojili so se:	
Marija Homar, Marija Podgoršek, Alojz Lah in Ivan Rifel	28
In memoriam:	
Mariji Volk in Francki Traven	28
Novoletne sanjarije	28

»KAMNIŠKI TEKSTILEC«

Letnik XXXIII, št. 1/1995

Glasilo izdaja podjetje Svilanit Kamnik, d.d.

Za delavce in upokojene brezplačno

Glasilo ureja uredniški odbor:

Jože Nograšek, Anton Jerman, Sonja Benkovič,

Janez Kimovec, Marinka Pinterič

Odgovorna urednica: Mija Senožetnik

Tehnično urejanje: Ivana Skamen in Andrej Verbič

Naklada: 1000 izvodov

Grafična priprava in tisk: Franjo Jereb – Artigraf,

Idrija

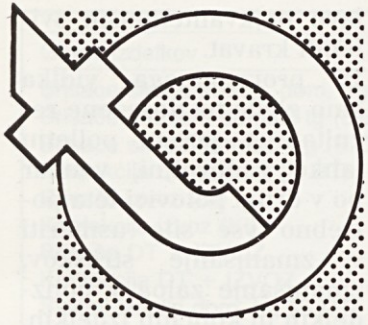
V pričakovanjih in upih

Pričakovanje počitnic je prepleteno z utrujenostjo in skrbjo. Delovni utrip v naši tovarni je bil v prvi polovici letošnjega leta mnogokrat na preizkušnji; ob množici dela, ki se je velikokrat iz rednega podaljšalo v nadurno delo, v nočno delo, v dneve proste dela, se je nevarno povzpел do zgornje meje človeških zmogljivosti. Ob vsem tem seveda ni nepravilno pričakovanje, da dobro delo zasluži tudi dobro plačilo, pohvalo, priznanje... A, pričakovanja so ostala le pričakovanja in grenka tolažba, da delo v tekstilni tovarni delavcem reže tanko skorjo kruha, je tudi tokrat nema spremljevalka našega vsakdanjika.

Zato lahko razumemo te žalostne, včasih že kar obupane poglede v oči sodelavk in sodelavcev. Neuspešni so vsi poskusi, da bi jih skrili za jezo v očeh in četudi trpke besede, ki privrejo na dan le še redkokdaj, izgovorimo še v tako hudi jezi, je spoznanje, da jih nosijo v sebi ljudje, ki želijo Svilanitu vse dobro, še toliko večje.

Kajti, kdor je sposoben dati tovarni tako veliko kot Svilanitovi delavci v prvi polovici letošnjega leta, lahko živi z upi in obeti, da se bodo tovarni, in z njo tudi njim, pisali boljši časi. Le tistemu ledenemu obroču okoli njihovih src ne smejo pustiti, da bo iztislil njihovo upanje in zaupanje v delo in življenje tovarne na robu mesta, ki je lahko ponosna, da vanjo zahajajo tako dobri in pridni ljudje.

Naj se torej naše pričakovanje počitnic preplete tudi z dobrimi upi.

Osrednja tema

SKOZI MESECE V LETU 1995

VELIKO DELA IN PRIZADEVNOSTI V PP FROTIR

Za letošnjih šest mesecev je značilna izredno dinamična in visoka proizvodnja, ki je v mesecu marcu dosegla že nivo naših najboljših časov – presežena je bila meja mesečno predelanih 150 ton preje.

Tkalnica

V prvih dveh mesecih letošnjega leta je bilo v tkalnici izdelano za 15% več voltkov v primerjavi z istim obdobjem lani, v mesecu marcu in aprilu pa je bilo v tkalnici uvedeno nadurno delo tudi ob sobotah. Prihajala so velika naročila in za realizacijo teh nalogov ni bilo druge možnosti kot nadurno delo. Z mesecem majem je bilo nadurno delo sicer ukinjeno, vendar pa se je skrbelo za povečano obratovanje stavov v nočni izmeni. Potrebe obratovanja stavov v nočni izmeni se je vsklajevalo glede na razpoložljive tkalce in predvidene roke odprem. Očitno je bilo tudi pomanjkanje tkalcev zaradi nadpovprečnega bolniškega staleža, ki še vedno traja.

Povečanje fizične proizvodnje je bilo možno izvesti le z vključitvijo delavk z vdevanja, galiranja in prebijanja na tkanje. Seveda je ob tem trpela tudi kvaliteta, ker za tako povečano proizvodnjo ni bilo

rutiniranih tkalcev. V tkanje so bile v mesecu marcu vključene tudi tri tkalke iz bivše »Ideje«, ki so se dobro vključile v naše zahteve tkanja.

Prisotne so bile velike zahtevnosti tkanja tako v brisačah kot v metraži; za primer naj navedem samo zahtevnost snovanja za artikel Karat, kjer je bilo zastopanih 26 barv in s tem je bilo vseh 2240 niti en sam natik oziroma snovalni pas.

Šivalnica

Nadurno delo je za enoto že postalo stalnica. Glede na povečano delo tkalnice se je to izrazilo še bolj v brisačnem delu, manj v metražnem delu, tako da delo ni bilo mogoče organizirati drugače kot v nadurnem delu. Najtežje je bilo za šivalnico marca in aprila, ko je bila prisotna močna zapolnjenost z brisačami in s tem so se močno povečale zaloge. Za enkratno naročilo za danskega kupca v količini 315.000 komadov smo organizirali nočno delo 2 meseca na dveh robilnih širinskih avtomatih. Pa ne samo to: za znižanje zalog dodatno stkanih brisač ob sobotah, smo morali organizirati petkovo nočno delo celih izmen in še ob sobotah dopoldan. Tak način dela se

nadaljuje še v juniju, s tem da nam od sredine marca pri zniževanju zalog pomaga dvanajst delavk iz konfekcije frotirja tako na šivanju in adjustiranju.

Izvozna usmerjenost in zahtevnost dela se je močno povečala tako v kvalitetnem kot v količinskem smislu. Povečalo se je število kupcev, malih serij, različnih artiklov. Prisoten je tudi problem, na katerega smo pred ekstremnim povečanjem proizvodnje opozarjali – problem kvalitete; zaradi širine kupcev, kvalitetnih zahtev in slabši kvaliteti blaga iz tkalnice, pri vsej organiziranosti in angažiranosti ni mogoče držati 100% kvalitete v celoti pod nadzorom, ko so se menjali načini dela in ostala odgovornost za končno kvaliteto samo. Dodatno smo morali zaposliti pogodbene delavce in pripravnike, ki so si morali rutino šele pridobivati.

V maju in juniju se je izjemno povečala tudi odsotnost z dela zaradi bolniškega staleža, kar kaže na utrujenost delavcev zaradi povečanega obsega dela; odsotnost je trenutno večja od 20% in zato večjo težo bremen prenašajo tisti, ki so na delu in morajo opraviti delo tudi za tiste, ki jih na delu ni. Prav tem gre zahvala za izreden trud in delovni prispevek.

Barvarna

V barvarni se je delež valk brisač zelo povečal, tako v številu artiklov kot barvni

zahtevnosti. Z marcem se je povečala tudi potreba po barvanju in beljenju preje zaradi povečanih potreb tkalnice.

V polnem obratovanju je od novega leta tudi barvni aparat Surfer, kjer se barvajo in belijo kombinirano valk brisače skupaj s tepih. Barvarna po potrebi v cilju znižanja zalog in doseganja rokov občasno vklaplja nočno izmeno. Največ potreb je po realizaciji izvoznih naročil, tako brisač kot metraže s tem, da je bil delež metraže občasno zmanjšan, trenutno pa je spet prisoten trend povečanja.

Konfekcija frotirja

V konfekciji frotirja so bila prisotna v teh šestih mesecih velika nihanja. Ob dobri realizaciji prvih treh mesecev z značilnostjo kratkih rokov in s tem nujnega dela ob sobotah, je v aprilu prišlo do močnega pomanjkanja naročil. Iskale so se možnosti lon poslov, da ne bi padla proizvodnja in ljudje ne ostali brez dela. Iz tega razloga je bilo sprejeto naročilo 100.000 komadov slinčkov in nekaj lon poslov, ki so bili sorazmerno zahtevni in kjer se ni dalo doseči normalnih rezultatov dela. V maju, zlasti pa v juniju je prišlo do povečanih naročil plaščev in če hočemo količine odpremiti pravočasno, je potrebno dodatno delo ob sobotah. Ta naročila

morajo biti v celoti izpolnjena do kolektivnega dopusta. Zahtevnost del, organiziranost proizvodnje, količina dela zaradi velikega števila kupcev za izvoz se je v vseh enotah močno povečala. Kot da ob obilici

problemov včasih vsem problemom nismo kos. Prav zato bo v prihodnje treba proizvodnjo načrtovati čimbolj znotraj realnih okvirov, da ne bo trpela kvaliteta dela in izdelkov. Ali nam bo to tudi uspelo!?

Anka Hubad

DELOVNI UTIRIP V PP SVILA

V začetku leta 1995 smo si vsi skupaj zadali več ciljev, s katerimi smo dosegli, da poslovanje oz. proizvodnja poteka čimbolj normalno. S tem smo si zagotovili dovolj dela za vse zaposlene. Prvi cilj in obenem najpomembnejši, je pridobitev novih kupcev oz. partnerjev. S tem smo dosegli, da ima tako tkalnica in konfekcija zasedeno proizvodnjo.

V tkalnici poteka proizvodnja v treh izmenah in sicer za italijanskega kupca na osmih tkalskih strojih.

V začetku leta se je začel izdelovati na dveh strojih nov artikel namiznih prtov TIROL za izvoz in domačo prodajo. Z veliko truda in raziskav dva stroja proizvajata nov artikel, ki smo ga dosedaj v celoti uvažali, to je medvloga za kravate. Blago se delno doma (barvarna) in delno zunaj tovarne (Vižmarje) apretira in potem skupaj z »lohn« poslom proda v izvoz.

Izdelana je bila kolekcija volnenega programa (šali, rute) za sezono jesen/zima 1995/96. Še vedno se tkejo rute za narodno nošo, blago za kravate, emblemi po naročilu in blago za narodno nošo.

Konec aprila sta se iz proizvodnje umaknila dva tkalska stroja, ki smo ju v mesecu maju nadomestili z dvema SOMET statvama. Vsa dela smo opravili v lastni režiji s pomočjo mojstrov iz mehanične delavnice. Na obeh statvah teče blago-metraža za itali-

janskega kupca. S tem smo povečali proizvodnjo in izboljšali tudi kvaliteto. Zaradi povečanega obsega dela smo v tkalnici zaposlili še enega mojstra. Opravljenih je bilo precej delovnih nadur, s katerimi so delavke izven svojega delovnega časa doprinesle k čimprejšnjemu zagonu tkalskih strojev. Do konca leta pa bo potrebno izdelati še dve galirungi za tkalska stroja, ki naj bi predvidoma prišla v proizvodnjo v mesecu novembru.

V konfekciji svile se je tudi povečal obseg dela, zato se je uvedla še druga izmena. Pridobilo se je nove poslovne partnerje, za katere se izdeluje kravate iz njihovega materiala (lohn izdelava) in naše domače medvloge. Pa še veliko drugega:

– vrši se razrez in robljenje prtov TIROL,

– kroji in reže se medvloga za kravate,
– stalno poteka tudi krojenje in šivanje kompletov za Menino, ki je naš stalni kupec,
– tekoče poteka proizvodnja kravat, metuljčkov, robčkov, rutic itd. za domači trg.

Montirala se je tudi nova strojna oprema (dve elektro-parni likalni mizi, novi šivalni stroji, transportna stojala), s katero se je zakrožil proizvodnji ciklus, izboljšala se je kvaliteta izdelave in produktivnost. S temi investicijami se je zadostilo tudi novemu poslovnemu partnerju (g. Picuku), ki nam je zaupal izde-

lavo najkvalitetnejših svilenih kravat.

Iz proizvodnega vidika smo glede na dosežene rezultate v prvem polletju lahko zadovoljni, vendar bo v drugi polovici leta potrebno vse sile usmeriti v zmanjšanje stroškov, zmanjšanje zalog v polizdelkih in končnih izdelkih. Povečati bo potrebno prodajo lastnih izdelkov, tako doma, kot v izvozu. V sami proizvodnji pa je potrebno stremeti k še večji kvaliteti, ki se lahko doseže z dobrim delom, natančno sprotno kontrolo in nakupom novejših in sodobnejših strojev.

Jernej Koncilja

PRODAJA, PRODAJA

Spoštovani delničarji in ostali simpatizerji Svilita. Najprej naj se vam v tem poročilu o skorajda končani polletni prodaji v imenu prodajne službe iskreno zahvalim za vaše zaupanje v uspešnost bodočega poslovanja naše skupne nastajajoče delniške družbe. Vaša odločitev nam bo gotovo v veliko podporo pri našem vsakdanjem delu in motiviranju za še uspešnejše delo.

Ob poročanju o prodaji

v nekem obdobju mi je velikokrat prišel na misel že star in oguljen »vic« o dveh komercialistih, ki sta šla v Afriko-Saharo prodajat čevlje: se vrne prvi rekoč, da bo super posel, saj so tam vsi brez čevljev! Drugi pa se vrne žalosten in obupan češ, saj tam čevljev nihče ne nosi! Podobno je pri poročanju o prodaji: včasih je v danih razmerah že 90%-na uresničitev naših želja (planov) izreden podvig, drugič zopet pa ne moremo biti popolnoma zadovoljni niti pri doseganju in preseganju naših ciljev. Seveda pa je to zadovoljstvo ali nezadovoljstvo zelo odvisno od poznavanja in realnosti ocene neke dane situacije.

Tak daljši uvod je potreben predvsem zato, ker vam danes zelo težko z eno samo besedo ali stavkom že v uvodu napovem ali je bila prodaja uspešna ali neuspešna v preteklih mesecih. Presodite sami!

Naslednja preglednica je prikaz indeksov fizične primerjave med prodajo letos in lani v času januar-maj.

Grupa izdelkov	Indeks I.-V. 95 / I.-V. 94
Brisače široka potroš. dom. trg (ŠP DT)	101
Brisače emblem domači tg (BE DT)	70
Brisače skupaj domači trg (B DT)	92
Konfekcija domači trg (K DT)	102
Brisače izvoz (BI)	113
Konfekcija izvoz (KI)	97*
Brisače DT + IZVOZ	107
Konfekcija DT + IZVOZ	99
Svileni izdelki dom. trg (S DT)	94
Svileni izdelki izvoz (S I)	112

Pri sami indeksaciji velja povedati, da sem pri brisačah naredil primerjavo v kg, pri konfekciji v komadih, pri svilenih izdelkih pa kom+metraža, vendar v obeh letih enako. Za konfekcijo velja še reči, da je to primerjava samo v klasičnem izvozu, če pa bi letos dodali še 15.091 sešitih plaščev (kar jih lani ni bilo) bi bil lahko tu tudi indeks 149 (*).

Še predno bi vam skušal na kratko orisati okoliščine, v katerih smo dosegali zgornje rezultate, bi vam rad predstavil še indekse fakturirane realizacije glede na enako obdobje lani in glede na naše letošnje cilje – tj. plan I.-V. 1995.

za seboj seveda izredno široko zgodbo.

1. Pod domače tržišče so zajeti podatki o prodaji v Sloveniji, Hrvaški, Makedoniji ter Bosni. Z uvedbo preko 40% carinske stopnje je letos postala za nas Makedonija mrtvo tržišče. Hkrati pa ugotavljamo, da postaja tudi 22% carinska bariera na Hrvaškem vse hujša prepreka za plasma naših izdelkov na tem trgu, zlasti še za dobavo izdelkov hotelirstvu. Hkrati se pojavljajo tu tudi takšni ali drugačni pritiski domačih proizvajalcev na naše kupce. V Sloveniji pa imamo sledečo situacijo: pojavlja se nova proizvodnja domačih modnih dodatkov, da

prodajnimi pogoji. Domači potrošnik pa današnjega nakupa takoj jutri običajno ne ponovi. Seveda ne sodi vsa naša konkurenca v isti koš. Pojavljajo se tudi izredno kvalitetni ponudniki, katerih izdelki od znanih evropskih proizvajalcev (Vossen-frotir, Kanasta-kravate) sodijo v sam vrh evropske kvalitete. Predvidevam, da jih bo slaba solventnost slovenske trgovine hitro prisilila na normalnejše prodajne pogoje ali pa nam v kratkem ne bodo več konkurenti.

2. Na evropskem trgu, kamor pretežno izvažamo, pa že sedem let trajajoča kriza v tekstilni industriji še vedno ne pojenjuje. To je bilo za nas ob izgubi južnega trga zelo dobrodošlo, hkrati pa je bila to dobra prilika tudi za naše konkurente – vzhodno evropske države (Madžarska, Češka, Romunija...), kot tudi ves bližnji in daljnji vzhod. Izkoriščamo priliko dokupov domače tekstilne industrije, hkrati pa se trudimo pridobiti tudi našo tržno nišo preko blagovne znamke

Veronique. Ta se vse bolj kot na štartnem nemškem trgu uveljavlja v Avstriji, Češki, Švici ter državah Beneluxa. Seveda pa je to mukotrpa in dolgotrajna pot. Pomagamo si z udeležbo na zunanjih sejnih (letos že petih, kaj več pa si zaradi pičlo odmerjenih propagandnih sredstev žal ne moremo privoščiti). Ena večjih težav je tu zaradi tako številne konkurence pritisk na cene, ki ga je zelo težko vzdrževati. Hkrati pa je tudi zahtevana kvaliteta vedno večja. Za pravilno razlago prej naštetih podatkov je treba še upoštevati, da je rast marke v primerjalnem obdobju zaostajala za inflacijo za več kot 11 poenov, ravno tako pa beležimo močnejši padec lire. Vse to pa nam, kot je že splošno znano, zmanjšuje prihodkovno realizacijo pri izvozu. Kaj več o tekočih dogajanjih še drugič.

In še kratka prognoza za junij: vsi izgledi so, da bo plan dosežen in kumulativni polletni rezultat še boljši.

Jože Zver

Grupa izdelkov	1.-5. 95	I. R 95/P 95
	1.-5. 94	
Brisače ŠP DT	116	102
Brisače E DT	90	83
Brisače skupaj DT	108	97
Konfekcija DT	97	87
Frotir DT	105	94
Brisače izvoz	114	94
Konfekcija izvoz	105	87
FROTIR IZVOZ	112	93
FROTIR DT + IZVOZ	109	93
Svila DT	118	107
Svila izvoz	106	101
SVILA SKUPAJ	114	105
SVILANIT, d.d.	110	95

Primerjava zgoraj navedenih tabel nam poda določeno korelacijsko povezavo, ki je glede na določene parametre verjetno zelo podobna ta hip marsikatere mu slovenskemu tekstilnemu izvozniku, ki je tako zelo usmerjen v izvoz kot mi, hkrati pa je v preteklosti močno obvladoval domače tržišče. Vsak od zgoraj navedenih indeksov pa skriva

o poplavi malih in velikih uvoznikov frotir izdelkov kot tudi svilenih proizvodov sploh ne govorimo. Vsi mi se pojavljamo skupaj pri istih kupcih in žal ne odloča o poslu vedno le cena, kvaliteta in servisiranje ponudbe, ampak velikokrat tudi želja za hitrim zaslužkom, visokimi maržami, različnostjo ponudbe ter skoraj neverjetnimi

NAŠ IZVOZ

Glede na realizacijo izvoza v letu 1994 je plan izvoza za letošnje leto še bolj smelo zastavljen. Večji naj bi bil kar za 20%, kar je resnično velik izziv in naloga za celo tovarno. Mislim resnično na vse zaposlene, saj je oddelek izvoza le zadnji člen v verigi, ki je potrebna, da kupec dobi kvaliteten izdelek.

Ker je torej izvoz naš skupni cilj, naj predstavim rezultate letošnjih prvih petih mesecev.

Realizirano je bilo okoli 6,7 mil. DEM v Frotirju (od tega 78% v brisačah, 22% pa v konfekciji) ter več kot 600.000 DEM v Svili. Tako predstavlja izvoz v skupni prodaji pri brisačah 66%,

v konfekciji 62% ter Svili 34%. Te primerjave veljajo za vrednostno realizacijo.

Pri količinski realizaciji so razmerja nekoliko drugačna, ker na zunanjem trgu ne dosegamo takšnih cen kot na domačem.

V letošnjih prvih petih mesecih je bilo izvoženo več kot 346 ton brisač (76% prodane količine), ter skoraj 30.000 plaščev (65% prodane količine).

V absolutnih številkah, ki zaradi različnih dimenzij in gramatur ter zahtevnosti artiklov seveda niso popolnoma primerljive, smo letos izvozili več kot 2,3 mil. brisač in skoraj 48.000 plaščev.

Med brisačami predstavljajo emblemske brisače 1/3 vrednosti, ostali 2/3 pa predstavljajo brisače za široko potrošnjo iz walka, klasike, velurja plažne brisače in garniture.

Letos smo največ brisač, tako kot vsa leta prej, izvozili na nemški trg – 85%. Sledi ji Avstrija s 6%, ter Finska in Italija s 4%, ostalih 3% predstavljajo Nizozemska, Švica in Francija. Tudi v plaščih je naš največji partner Nemčija (72%), sledi ji Avstrija s 27%, nekaj plaščev pa je bilo izvoženih v Italijo, na Nizozemsko, Dansko in Francijo.

70% izvoza Svile predstavlja prav tako Nemčija, druga pa je Italija s 27%.

Večina izvoza je bila direktnega, le 6% ga je šlo preko posrednika. Usluge predstavljajo, gledano vrednostno, le 0,5% izvoza. To je vsekakor zelo kvalitetna struktura izvoza, ki po domače povedano pomeni, da stojimo na lastnih nogah.

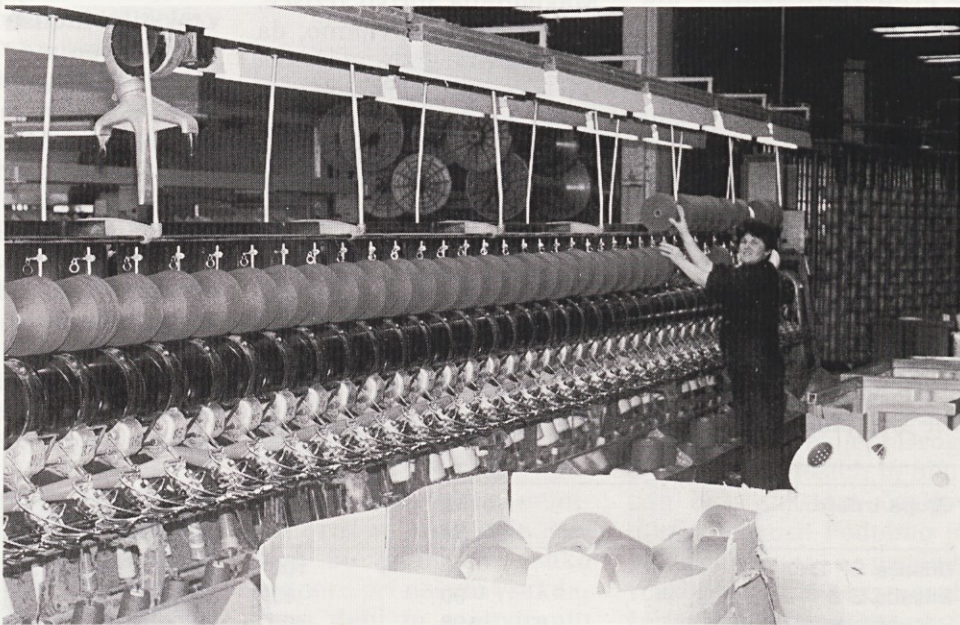
Naš največji kupec v brisačah je firma Ross. Izvozili smo ji v tem času za več kot 1,5 mio. DEM, kar predstavlja kar petino vsega izvoza. Kot kupec v brisačah izstopa tudi firma Dieckhoff, ki predstavlja 12% izvoza (gre za emblemske brisače) ter Egeria 10%. Firma Egeria je največja v plaščih, sledita ji firmi Veronique in Kika – Rudolf Leiner. Firma Rudolf Leiner kupuje tako plašče kot brisače in je naš največji kupec v Avstriji. Predstavlja 8% vsega izvoza, kar je zelo veliko glede na to, da pred letom dni še sploh nismo sodelovali z njo.

V izvozu brisač predstavljajo naše pomembne partnerje firme Nimotex in Betz (po 7%), pa Bruegelmann, Erwin Mueller, Erko Textil – vse iz Nemčije ter Hobby Holl iz Finske. Seveda je še cela vrsta drugih, lociranih po celi Evropi.

DELOVNI UTTRIP – TA HIP!

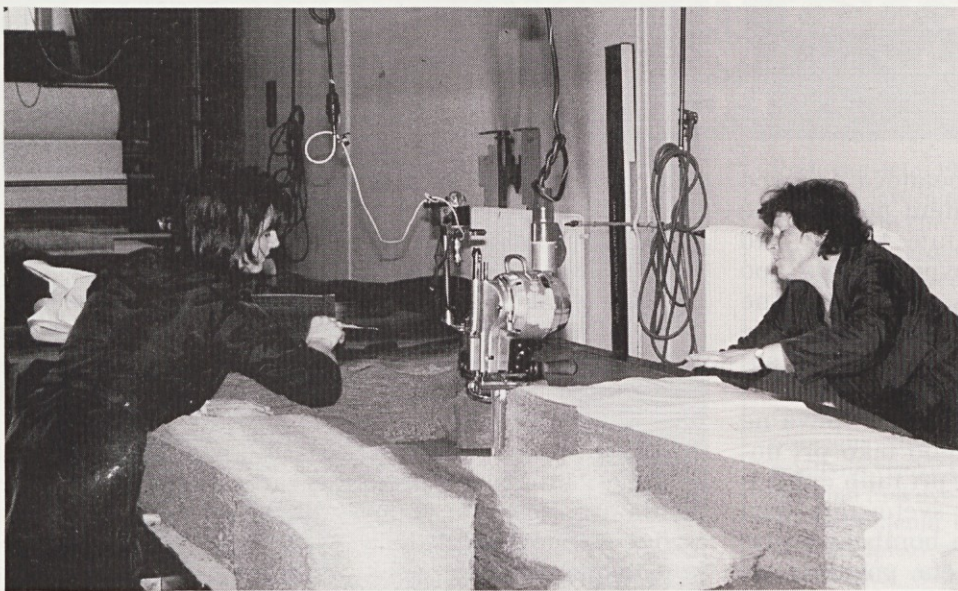
Na tisoče in tisoče brisač se je zašilo in zapakiralo v šivalnici.

Živahno tudi v previjalnici.

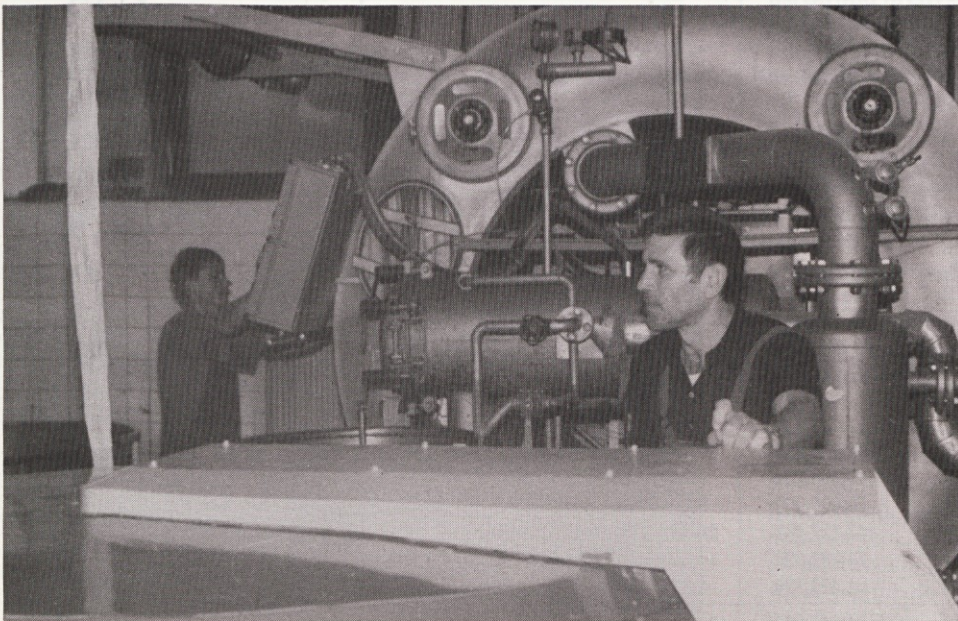
Je mojster Cveto že odkril napako?! Statvi v tkalnici se mudi »naprej«...

Krojilki v konfekciji pri krojenju plaščev.

Pridna šivilja pa tudi hiti s šivanjem plaščev.

V barvarni je zaradi preobilice dela že skoraj izredno stanje.

Razstavljali smo na 4 sej-
mih – največji in najvaž-
nejši je vsekakor Heimtex-
til v Frankfurtu. Svoj raz-
stavni prostor smo imeli
tudi na Igedu v Düsseldor-
fu, v Salzburgu in Celovcu.
Naši izdelki so pritegnili
veliko pozornosti in obi-
skalo nas je veliko »starih«
in novih potencialnih ku-
pcev.

Na sejnih predstavljajo
svoje dosežke in novosti
proizvajalci iz celega sveta
tako, da se lahko primerja-
mo s konkurenco. Ta je
v naši panogi res ogromna
in ne moremo si več pri-
voščiti, da bi lahko koga
podcenjevali. Ponudba se
pri naših konkurentih veča
in izboljšuje, prenesejo tu-
di ponudbo z nižjimi ce-
nami.

Nikakor ne smemo dopu-
stiti, da bi si naš delež
v prodaji prilastili drugi.
Pridobili smo si ga z dobro
kvaliteto, s sposobnostjo
proizvodnje manjših, ne le
kontejnerskih količin,
s kratkimi dobavnimi roki,
s široko in zanimivo paleto
izdelkov ter hitro reakcijo
na spremembe na trgu. Za-
to je toliko bolj alarmanten
porast reklamacij v prvi
polovici letošnjega leta.
Najavljale so se že lansko
leto, a očitno ni bilo storje-
no vse, da bi bile že v kali
zatrte. Paranje šivov (širin-
sko in dolžinsko), prelahki
artikli, krčenje, odstopanje
barv – to so glavni vzroki
reklamacij. To pa so ven-
dar temelji kvalitetnega iz-
delka! Ne delajmo si utvar,
da bodo kupci kupovali
takšne izdelke.

Naši kupci kupujejo velike
količine in niso pripravlje-
ni popravljati naših napak.
Do zdaj so nas reklamacije
že precej stale, saj nas ku-
pci finančno bremenijo
(popusti, tovarnina za vr-
njeno blago, carinske in
špedicijske dajatve, zastoj
v proizvodnji zaradi popra-
vila starih izdelkov, večje
zaloge). Še bolj nevarna pa
je tista škoda, ki si jo dolgo-
ročno delamo – izgubili bo-
mo sloves zanesljivega in

DELOVNI UTRIP – TA HIP!

kvalitetnega partnerja! Vsak od nas naj premisli, kaj lahko naredi, da do napak sploh ne bi prihajalo oziroma takoj opozori nanje, da se zadeve sproti uredijo.

Vsak nosi del odgovornosti, vsak lahko v svojem velikokrat rutinskem delu najde možnost za lastno ustvarjalnost. Ne poslušajmo tistih, ki nergajo, ki se jim zdi, da se nič ne splača in so z vsem in z vsakim nezadovoljni. Pozorni pa bodimo do tistih, ki argumentirano pokažejo na probleme. Le s skupno iniciativo bomo lahko spremenili oz. izboljšali naše osnovne pogoje ter ohranili in pridobili kvalitetne partnerje.

Vsem želim lepo poletje!

Mojca Letonja

KAKO JE PRVO POLLETJE ZAZNAMOVALO NABAVNO POSLOVANJE?

Nič kaj obetajoča napoved na nabavnem področju se žal nadaljuje tudi v leto 1995. Povpraševanje po bombažni preji se ne zmanjšuje in še vedno je prisotno pomanjkanje surovega bombaža.

Vse to pa močno vpliva na njegovo ceno tako pri domačih kot pri tujih dobaviteljih. Na svetovnem trgu se je cena bombaža v prvi polovici leta povečala za okoli 25%, kar je imelo za posledico dvig cene bombažne preje. Z ozirom na podpis pogodb o dobavi preje iz Pakistana in Egipta konec leta 1994, nas podra-

žitev v prvih mesecih letošnjega leta ni močno prizadela. Žal pa je že napovedana podražitev bombažne preje za okoli 10%. Domače predilnice so v začetku leta dvignile cene svojim izdelkom v povprečju za 6%. Kljub težavam in podražitvam pa so cene uvožene bombažne preje ugodnejše, čeprav pa je potrebno ob tem poudariti, da je oddaljenost le-te velik problem. Dostava je povezana z ladijskim prevozom in težko je predvideti točen prihod ladje, kar nam velikokrat povzroči neplansko povečane zaloge. V letoš-

njem letu smo iz Pakistana in Egipta uvozili že 330.000 kg bombažne preje.

Nabava barv in delno kemikalij je tudi vezana na uvoz in sicer na lastni uvoz. Na tem področju dosegamo zelo ugodne plačilne pogoje.

Uspelo nam je tudi ukiniti zavarovanje plačil z akreditivi oziroma bančnimi garancijami, kar vsekakor pomeni znižanje stroškov. Tudi pri nabavi preostalega repromateriala se obnašamo skrajno racionalno. Nabavlja se sproti in nič na zalogo. To pa seveda včasih povzroči neljube težave v proizvodnji.

Z ozirom na povečano proizvodnjo so se povečali tudi stroški nabavljenega materiala, kar nam bo v poletnih mesecih povzročilo likvidnostne težave. Zato se bomo morali obnašati vsi skrajno racionalno, saj bomo le s skupnimi močmi premostili te težave.

O tem, ali nam bo to uspelo, pa naslednjič.

Milojka Kolarič

STROŠKI V I. KVARTALU 1995

Stroški skupaj so v I. kvartalu letošnjega leta realno višji v primerjavi z lanskim I. kvartalom za 6% in glede na plan za 9%. Iz strukture stroškov prvega letošnjega obdobja je razvidno, da predstavljajo stroški materiala 55,09%, delež bruto plač znaša 21,32%, stroški storitev, amortizacije, drugi stroški dela in drugi stroški pa 23,59%.

V primerjavi z realiziranimi v letu 1994 in letošnjim planom se je največ povečal delež stroškov materiala, predvsem zaradi večjega obsega proizvodnje. Obseg bruto plač in drugih stroškov dela je v skupnih stroških enak, nižji je delež stroškov storitev in amortizacije. V primerjavi s planiranimi je nižji delež bruto plač in drugih stroškov dela. V planu drugih stroškov dela je regres za letni dopust, ki bo kot strošek bremenil II. kvartal letošnjega leta. Analiza stroškov po navedenih skupinah je sledeča:

- stroški materiala so realno višji od lanskega istega obdobja za 17%, od teh stroški materiala in storitev (bombažna in svilena preja, svilena tkanina, barve in kemikalije, pomožni

izdelavni material in embalaža izdelave) za 20%, stroški energije so višji za 8%, pomožni material za 6%, drobn inventar in režijska embalaža za 251%, nižji so stroški nadomestnih delov za osnovna sredstva in za pisarniški material

- stroški storitev so udeleženi s 7,81% in so nižji glede na lansko isto obdobje za 22%; med storitvami so realno višje le prevozne storitve, tekoče vzdrževanje, stroški izobraževanja, potovanja v tujino in tuja reklama

- delež amortizacije se je v strukturi stroškov znižal

- izplačane bruto plače so realno višje od lanskih v I. kvartalu in je njih delež v skupnih stroških enak lanskemu letu, v primerjavi s planiranimi so realno nižje za 3%

- delež drugih stroškov dela je v obeh primerjalnih obdobjih enak, le planski je višji zaradi vkalkuliranega regresa za letni dopust

- drugi stroški so v strukturi stroškov padli na 0,26%, zaradi nižjih dajatev, ki niso odvisne od poslovnega izida (odpravnine in dokup delovne dobe).

Marta Pavlič

	REAL. I.-III. 94	Delež	PLAN I.-III. 95	Delež	REAL. I.-III. 95	Delež
	1	2	3	4	5	6
Stroški materiala	272.187.679	49,88	294.448.223	48,14	374.236.308	55,09
Stroški storitev	57.733.422	10,58	47.366.264	7,74	53.079.504	7,81
Amortizacija	50.587.333	9,27	50.000.000	8,17	53.505.774	7,88
Bruto plače	119.508.841	21,90	147.127.481	24,05	144.812.198	21,32
Drugi str. dela	41.704.092	7,64	71.281.526	11,65	51.913.012	7,64
Drugi stroški	3.967.581	0,73	1.423.729	0,23	1.783.054	0,26
Skupaj stroški	545.688.948	100,00	611.647.223	100,00	679.329.850	100,00

OBLEKA
TRGOVSKEGA
POTNIKA

OCENA POSLOVANJA SVILANITA V PRVEM POLLETJU 1995

V konfekciji svile delavke že nekaj časa delajo na dve izmeni.

Mlada moč vedno prav pride

Na statvah se v tkalnici svile tkejo lepi prti, Marinka pa budno pazi, da teče vse kot mora.

Poslovno leto 1995 v Svilanitu se je začelo z optimizmom, velikimi izvoznimi naročili in polnim zagonom proizvodnih kapacitet in človeških potencialov.

Vzporedno poslovnim dejavnostim smo vodili tudi postopek lastninskega preoblikovanja podjetja, ki je terjal veliko angažiranost tako vodstva kot tudi strokovnega kadra in, in bo zaključen proti koncu leta z vpisom nove delniške družbe v sodni register.

Z namenom, da bi zaposlenim delničarjem omogočili nakup čimvečjega števila delnic s popustom, smo prve štiri mesece obračunavali plače na nivoju plač za december, ki so bile relativno visoke in odvajali del sredstev za lastnjenje. Izplačali smo tudi dve tretjini regresa, od tega smo polovico namenili lastnjenju. Izplačilo plač za maj pa je bilo zaradi zakonskih predpisov potrebno znižati. Sredstva za nakup delnic in pa obračun velikega števila nadur, so se seveda rezultirala v velikih stroških dela.

Kljub temu, da privatizacija podjetja še ni zaključena, smo zaradi nujnih potreb po posodobitvi investicijske opreme pričeli z investicijskimi aktivnostmi.

Vrednost planiranih investicij za leto 1995 je ocenjena na 4,5 mio DEM. Največja investicija je nakup in postavitve 8 stavev z elektronskimi žakardi v tkalnici frotirja in dolžinski in širinski avtomat za robljenje brisač v šivalnici. Pogodbe z dobavitelji so že podpisane, plačani so avansi in zagotovljeni dolgoročni krediti bank. Dobava avtomatov za šivalnico bo konec junija, stavev pa konec oktobra. Poleg teh dveh investicij smo v prvem polletju nabavili tudi drugo investicijsko opremo v vrednosti 370.000 DEM. Vrednost vseh plačil za avanse v šestih mesecih znaša 300.000 DEM.

Realizacija proizvodnje je bila v PP Frotir visoka in je za 15% preseгла lanskoletno v enakem obdobju, od tega je proizvodnja v tkalnici frotirja za 20% višja, v šivalnici pa je bilo proizvedenih kar za 29% več brisač kot v enakem obdobju lani.

Povečana proizvodnja je zahtevala velike človeške napore, povzročila pa je tudi povečano število reklamacij in povečane zaloge surovin in polizdelkov.

V prvem polletju nam povečane proizvodnje še ni uspelo prodati. Realizacija prodaje je bila realno 5% nižja kot lanskoletna v enakem obdobju in 6% nižja od planirane. Največji izpad predstavlja prodaja v Sloveniji, ki je kar 12% realno nižja od lanskoletne. To ima za posledico tudi izpad dobička, ki ga ustvarimo predvsem s prodajo doma.

Prihodki od izvoza so enaki lanskoletnim, kot vse ostale izvoznike pa nas še vedno tepe razkorak med rastjo domače inflacije in tečajem marke. Zaradi tega smo izgubili okoli 15 mio SIT prihodka. Velik napredek je v prodaji na Hrvaško, ki edina beleži porast.

Največja slabost poslovanja Svilanita v prvem polletju pa so izredno visoki stroški izdelavnega materiala, katerih delež v strukturi čistih prihodkov od prodaje je narasel iz 39% na 49%. Stroški bombažne preje, ki predstavljajo levji delež stroškov materiala, so se nam v omenjenem obdobju povečali realno kar za 33%.

Zgoraj omenjena dejstva so povzročila, da je podjetje v prvem polletju poslovalo z izgubo. Kljub vsemu likvidnost podjetja ni bila ogrožena. Zadolženost pri bankah nam je nekoliko narasla, vendar ni kritična. Obveznosti do bank in zaposlenih še vedno uspevamo poravnati pravočasno. Plačevanje obveznosti do dobaviteljev pa je prepočasno in ima vzrok v še slabšem plačevanju naših kupcev.

Kljub temu, da napor, ki smo jih vložili v poslovanje v prvi polovici leta, niso prinesli sadov, ampak grenko razočaranje ob ugotovljeni izgubi, ocenjujem, da jo je s skupnim delom in večjo vestnostjo v drugem polletju mogoče sanirati. Predvsem pa bo potrebno več prodati.

Alenka Čas

KRIŽ KRAŽ

PO NAŠIH

PLAČAH

V 1. preglednici so podane neto povprečne plače v Sivilanitu za leto 1994 in prvih pet mesecev leta 1995 v SIT in DEM.

Leta 1994 so bile plače izražene v SIT v mesecu decembru 1994 v primerjavi z mesecem januarjem 1994 večje 1,19 krat, izraženo v DEM pa 1,15 krat, kar pomeni, da so naraščale približno s tečajem marke.

V prvih petih mesecih letošnjega leta so bile plače v mesecu aprilu 1995 v primerjavi z mesecem januarjem 1995 minimalno večje in sicer 1,02 krat, v mesecu maju pa so padle za 3,7% in sicer na račun padca poprečnega faktorja delovne učinkovitosti, v DEM pa za okoli 5%.

V 2. preglednici so prikazani podatki o višini poprečnih neto plač v Sivilanitu, gospodarstvu R Slovenije in tekstilne industrije.

Zadnji dve koloni prikazujeta primerjavo naših plač z ostalima dvema.

Naše plače so zaostajale za poprečjem gospodarstva Slovenije za 15,6%, v mesecu marcu 1995 pa je bilo zaostajanje 9,8 odstotno.

Če pa pogledamo primerjavo naše d.d. s tekstilno industrijo pa je položaj naših plač ugodnejši. V letu 1994 so bile naše plače v povprečju večje od plač v tekstilni industriji za 10,3%, v mesecu marcu 1995 pa za 24,8%.

Preglednica 3 prikazuje število delavcev po posameznih delovnih enotah in na ravni podjetja po višini neto plač. Upoštevani so vsi delavci, ki

so prejeli plače za polno število ur (176) za mesec maj 1995, vključno z bolniškim nadomestilom. Zajeti pa niso pripravniki in delavci, ki so imeli obračunanih manj kot 176 ur.

Preglednica 1: Izplačilo neto plače za leto 1994 in 1995 v tolarjih in primerjava v DEM

mesec in leto	datum izpl.	v SIT	v DEM	tečaj DEM
I. 1994	14. 02.	47.021	600,90	78,25
II. 1994	15. 03.	44.553	565,70	78,76
III. 1994	14. 04.	45.819	577,90	79,29
IV. 1994	17. 05.	43.799	555,80	78,80
V. 1994	14. 06.	47.493	605,00	78,50
VI. 1994	14. 07.	48.247	618,20	78,05
VII. 1994	12. 08.	45.135	588,50	76,70
VIII. 1994	14. 09.	49.620	641,10	77,40
IX. 1994	14. 10.	49.699	621,20	80,00
X. 1994	14. 11.	49.999	628,10	79,60
XI. 1994	14. 12.	51.393	638,40	80,50
XII. 1994	14. 01.	56.125	691,20	81,20
POVPR. 1994		48.201	611,00	
I. 1995	14. 02.	58.291	722,30	80,70
II. 1995	14. 03.	56.573	691,60	81,80
III. 1995	14. 04.	59.706	735,70	81,15
IV. 1995	10. 05.	59.309	729,90	81,25
V. 1995	14. 06.	56.135	685,40	81,90
I.-V. 95		58.005	713,00	

Preglednica 2: Primerjalna panoga = proizvodnja končnih tekstilnih izdelkov

mesec in leto	povpr. plača Sivilanit	povpr. plača R Slovenije	povpr. plača tekst. ind.	%	%
	1	2	3	1/2	1/3
I. 1994	47.021	50.893	40.508	92,4	116,1
II. 1994	44.553	52.554	41.008	84,8	108,6
III. 1994	45.819	53.940	41.586	84,9	110,2
IV. 1994	43.799	54.835	41.408	79,9	105,8
V. 1994	47.493	55.776	43.610	85,1	108,9
VI. 1994	48.247	56.165	42.728	85,9	112,9
VII. 1994	45.135	57.057	43.469	79,1	103,8
VIII. 1994	49.620	58.708	44.447	84,5	111,6
IX. 1994	49.699	58.755	43.840	84,6	113,4
X. 1994	49.999	60.207	42.805	83,0	116,8
XI. 1994	51.393	62.478	45.054	82,3	114,1
XII. 1994	56.125	64.399	54.153	87,2	103,6
I.-XII. 94	48.201	57.125	43.696	84,4	110,3
I. 1995	58.291	64.678	48.461	90,1	120,3
II. 1995	56.573	64.060	46.085	88,3	122,8
III. 1995	59.706	66.207	47.826	90,2	124,8
IV. 1995	59.309				
V. 1995	56.135				

Preglednica 3: Pregled izplačanih neto plač za maj 1995

Višina OD v SIT	10	13	14	15	20	Upr. Fr.	Skla-dišča	PP Svila	Upr. sl.	Podj. Svil.	%
30.000-35.000	14	6	13	1	1	-	-	3	-	38	6,4
35.000-40.000	24	18	27	3	-	1	3	18	-	94	15,7
40.000-45.000	26	22	32	2	-	2	4	16	3	107	18,0
45.000-50.000	15	25	16	4	-	5	4	9	7	85	14,3
50.000-55.000	7	24	7	11	2	3	-	3	7	64	10,8
55.000-60.000	-	18	2	6	4	2	2	9	10	53	8,9
60.000-65.000	3	5	2	2	9	1	1	5	4	32	5,4
65.000-70.000	1	4	1	-	3	3	-	6	9	27	4,5
70.000-80.000	2	12	4	4	7	2	-	1	10	42	7,1
80.000-90.000	1	4	-	1	4	-	-	2	4	16	2,7
90.000-100.000	-	-	1	-	1	-	-	1	7	10	1,7
100.000-120.000	1	2	1	1	1	3	-	4	4	17	2,8
120.000-150.000	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	0,5
150.000-200.000	-	-	-	-	-	1	-	1	1	3	0,5
200.000 in več	-	-	-	-	-	1	-	-	3	4	0,7
skupaj:	94	140	196	35	32	24	14	78	72	595	100

Iz preglednice je razvidno število delavcev v posameznih razredih po višini plač in odstotek števila delavcev v posamičnem razredu napram celotnemu številu delavcev.

Dogovor o politiki plač (Ur. list RS št. 22/95) in Zakon o izvajanju dogovora o politiki plač in drugih prejemkov v gospodarstvu in socialnega sporazuma za leto 1995 ter o najnižji in najvišji dejanski plači (Ur. list RS št. 29/95) sta opredelila okvirne pogoje za izplačevanje plač zaposlenih v gospodarstvu, za katere velja splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo in določenih s področja negospodarskih dejavnosti in sicer:

– plače se za mesec maj 1995 določijo tako, da se upošteva poprečno izplačano plačo za obdobje januar–december 1994, povečano za 11%, ali poprečno izplačano plačo oktober–december 1994, povečano za 2,5%. Izbrano osnovo se mora nadalje upoštevati za čas veljavnosti podpisanega dogovora. Za naslednje mesece se plače usklajajo vsake tri mesece za naslednje tromesečje za 80% rasti cen na drobno v zadnjem tromesečju. Prva uskladitev se opravi pri plačah za julij 1995 na podlagi podatkov. Ko rast cen na drobno glede na mesec marec 1995 preseže 10%, se za nadaljno uskladitev plač upošteva celotna rast cen na drobno;

– višje plače, kot jih predvidevajo predhodne omejitve, se lahko povečajo le pod pogojem pozitivnega poslovnega izida, doseženega v prvem polletju leta 1995, kar mora podjetje upravičiti oziroma dokazati Agenciji za plačilni promet, da doseženi rezultati dopuščajo povečanje plač;

– ne glede na omejitev plač pa za mesec maj 1995 plače ne morejo biti nižje od 45.000 SIT brutto ob pogoju izplačila za polni delovni čas.

Alojz Jerman

PRINAŠAJO NOVE INVESTICIJE VEČ IN BOLJE?

V šivalnici

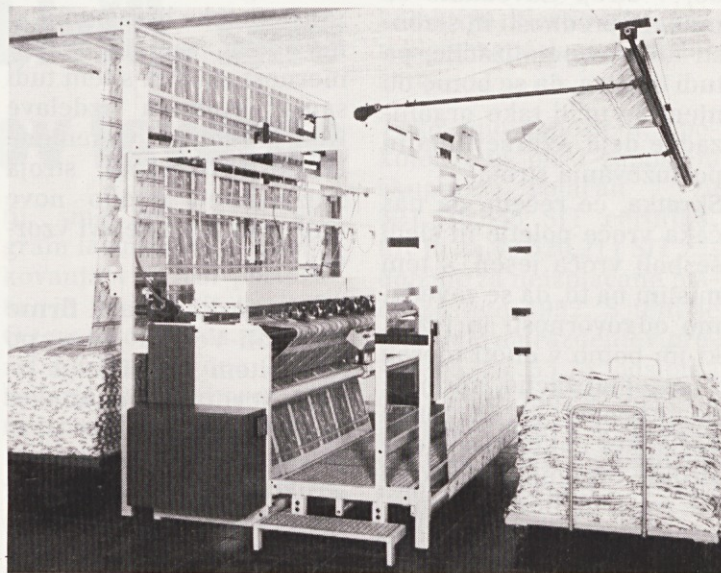
V letošnjem letu bo šivalnica posodobljena z novo strojno opremo znanega proizvajalca specialnih šivalnih avtomatov Schmale. V začetku julija bosta dobavljena dva avtomata in sicer rezalni dolžinski avtomat Durate 150AF in robilni dolžinski avtomat Durate 510 z delovno širino 160 cm, konec avgusta pa še strižni širinski avtomat Durate 600A.

Odločitev za posodobitev procesov šivanja brisač je bila sprejeta iz dveh ključnih razlogov:

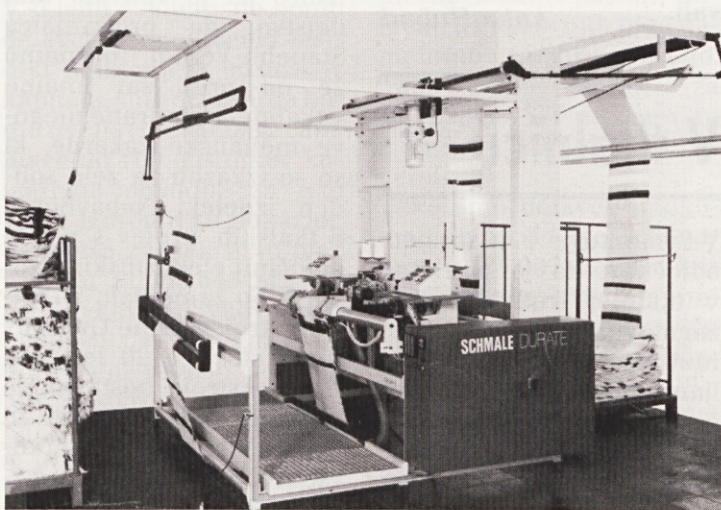
Izboljšanje kvalitete

1. S kvalitetnejšim avtomatskim dolžinskim rezanjem dolžinskih robov naj bi izboljšali kvaliteto dolžinskih šivalnih robov na dolžinskem robljenju. Sedanji dolžinski rezalni stroj je v obratovanju že od leta 1976 in ob ročnem koregiranju rezalnih nožev pride do zastrženih robov ter neenakomernega dolžinskega robu. S tem strojem naj bi bil zastrig notranjih krajev zmanjšan na minimalno možno mero in zagotovljen enakomeren notranji krajec. Ob tem pričakujemo tudi manjše možno število reklamacij po vprašanju polnosti, trdnosti in stabilnosti robljenih robov pri kasnejšem pranju brisač pri uporabnikih.

2. Dolžinsko robljenje brisač na bordurah in po-

Rezalni dolžinski avtomat Durate 150 AF

Robilni dolžinski avtomat Durate 510

večanje deleža valk brisač z bordurami nam je doslej povzročalo precej težav na šivanju in s tem povečano število šivalnega škarta. Večje ali manjše gostote v bordurah so povzročile raztegnjenost dolžinskega krajca in nezarobljenje krajcev. Nov robilni dolžinski avtomat je prilagojen posebej na bordure z več stopenjskim robilcem in

širšim robljenim robom za večjo stabilnost robljenega dolžinskega robu.

Zmanjšanje zaposlenosti in ozkih grl

3. Avtomatski širinski strižni in obojestranski širinski stroj Durate 600 naj bi po naših ocenah zmanjšal število zaposlenih tako

na širinskem robljenju kot na adjustiranju najmanj za 12 delavk. Moram povedati, da s takimi avtomati še nimamo nobenih izkušenj in da bodo učinki ob pravilni organizaciji dela in usklajeni proizvodnji vidni šele kasneje. Princip delovanja stroja temelji na posluževanju in strežbi stroja in ne več po principu vlaganja vsake brisače posebej v stroj. Zavedamo se mnogih prednosti in slabosti take avtomatizacije, pa tudi dejstva, da se bomo ob njem še učili tako organizacije dela, vzdrževanja in posluževanja stroja. Skratka, če rečem, da nas čaka vroče poletje in sledi še bolj vroča jesen, s tem mislim na to, da se zavedamo odgovornosti in težav, ki jih bomo v enoti morali z avtomatizacijo sprejeti; odgovornost je še toliko večja, ker nakup navedene strojne opreme še malo ni bil majhen finančni zalogaj. Upajmo, da se bodo naporu zaposlenih v enoti v prihodnje dobro obrestovali.

Anka Hubad

V tkalnici

V Svilanitu je bila sprejeta odločitev, da je potrebno v tkalnici frotirja zaradi zagotavljanja kontinuitete razvoja z vidika posodabljanja tehnologije, omogočanja izdelave zahtevnejših artiklov in povečanja produktivnosti posodobiti strojni park. Investicija v nove stroje je bila potrebna predvsem zaradi zagotavljanja konkurenčnosti v primerjavi z drugimi izdelovalci frotirja, torej, da ne bi bili že na samem startu v primerjavi s konkurenco v podrejenem položaju.

V ta namen smo se seznanili z obstoječo ponudbo izdelovalcev tkalskih strojev in elektronskih žakardov in se po tehtnem predudarku odločili za tkalske

stroje Sulzer – Rueti in elektronske žakarde Staebli-Verdol.

Tkalski stroji Sulzer-Rueti predstavljajo ta trenutek vrhunec v izdelovanju tkalske strojne opreme, saj omogočajo med drugim različno višino vsake posamezne vrste zank ter poljubno menjavo veznosti frotirja brez ustavljanja tkalskega stroja. Tvorba zanke poteka brez pomikanja blaga, zato je enakomernost zank in s tem tudi sama kvaliteta izdelave frotirja boljša. Omenjene lastnosti tkalskega stroja Sulzer-Rueti nudijo nove možnosti pri izdelavi vzorcev.

Elektronski žakard firme Staebli-Verdol smo po temeljitem razmisleku izmed štirih skoraj enakovrednih proizvajalcev iskali predvsem zaradi konstrukcijskih prednosti v zvezi z višino postavitve, širino zeva in sorazmerno enostavnim galiranjem. Na izbiro pa je vplivalo tudi dejstvo, da proizvajalca Staebli-Verdol poznamo že od prej, saj imamo v tkalnici montirane njegove mehanske žakarde, ki so se izkazali za zelo soliden izdelek. Nabavljenih 8 tkalskih strojev s pripadajočimi elektronskimi žakardi bo zamenjalo 9 tkalskih strojev firme Guenne, ki so stari že 20 let. Dva tkalska stroja bosta imela nazivno širino 190 cm in bosta namenjena predvsem za izdelavo metražnega blaga. Nazivna širina ostalih šestih tkalskih strojev bo 240 cm in sicer bodo štirje namenjeni za izdelavo brisač širine 50 cm, eden za širino 70 cm in eden za širino 30 cm.

Zaradi popolnoma nove tehnologije je torej pred delavci tkalnice zelo velik zalogaj, tako z vidika šolanja kadrov kot tudi priprave tkalskih strojev za redno proizvodnjo. Najtrši oreh pa bo prav gotovo predstavljala procesorska

in računalniška tehnologija, saj bodo imeli novi elektronski žakardi namesto dosedanjih luknjanih kart za krmiljenje platin diske. Pri tem je potrebno pripomniti, da bo sama priprava disket oziroma vzorcev v rokah razvojne službe.

Novi tkalski stroji bodo predvidoma obratovali s hitrostjo okoli 400 obratov/min., kar je enkrat več od tkalskih strojev Guenne, ki jih bodo zamenjali. Zaradi tega bo potrebno poskrbeti za pravočasno navijanje osnovnih valjev in čimboljšo kvaliteto le-teh. Spremeniti bo torej potrebno

tudi organizacijo proizvodnje in pristop do dela.

Novi tkalski stroji pomenijo le temelj za preskok na višji nivo delovanja podjetja, za doseganje enakosti ali celo prednosti pred konkurenco pa je potrebno zagotoviti še kvaliteten design s strani razvojne službe, prodoren marketing in učinkovito prodajo izdelkov s strani komerciale.

Z novimi investicijami se začena nov razvojni krog, na nas zaposlenih pa je, ali bo razvoj tehnologije spodbudil tudi večjo kreativnost, ki je potrebna za doseg odličnosti podjetja.

Zoran Valentinčič

Članom sindikata Lastovka - dodatne delnice!

Na občnem zboru sindikata Lastovka je bil v februarju 1995 na predlog izvršnega odbora sindikata sprejet sklep, da sindikat privarčevana sredstva razdeli tistim članom sindikata, ki so sprejeli program notranjega odkupa, »ki daje predkupno pravico pri prodaji teh delnic sindikatu in pooblašča predsednika sindikata, da jih zastopa pri glasovanju na skupščini v vrednosti delnic,« ki jih je članom kupil sindikat. Pod temi pogoji so bili do nakupa upravičeni vsi tisti člani našega sindikata, ki so bili vpisani v naš sindikat na dan občnega zbora, 22. februarja 1995. Ker je zaradi dobre evidence pri glasovanju težko delnice posameznega lastnika delnic voditi ločeno, smo se z vodstvom podjetja dogovorili, da sindikat daje mnenje o predlaganih sklepih, glasovanju na skupščini pa zaupamo odboru, ki smo ga izbrali na skupščini delničarjev.

Od 354 članov, včlanjenih na dan občnega zbora je izjavo podpisalo 348. Med podpisnike smo razdelili sredstva za nakup 3 delnic za vsakogar, kar skupaj zneso 2.068.512 SIT, ker pa so delnice kupljene s 50%-nim popustom, pomeni to skupno vrednost delnic 4.137.024 SIT. Provizija banki za to transakcijo je bila 21.228 SIT, tako da so skupni stroški 2.089.740 SIT ali 6.005,00 SIT na upravičenca.

Kako smo zbrali sredstva za ta nakup? Osnovni vir je članarina, ki jo plačujemo člani sindikata. To smo vezali pri interni hranilnici Svilanit, tako da smo z obrestmi ohranjali vrednost vložnega denarja. Tretji vir pa so provizije dobaviteljev ob sindikalnih prodajah, ki tudi niso zanemarljive.

Ko smo se odločali za nakup delnic našega podjetja, je bil naš edini cilj večinski delež podjetja Svilanit zadržati v lasti delavcev Svilanita. Temu cilju bomo sledili tudi v prihodnje.

Albin Pirš

*Lastninsko
preoblikovanje
podjetja Svilanit*

**Naporen, a dober in obetajoč
pričetek lastninjenja Svilanita**

Svilanitovi delavci (sedanji, upokojeni in bivši), smo že lastniki 51 odstotkov tovarne

Program lastninskega preoblikovanja podjetja Svilanit, ki ga je sprejela skupščina delničarjev dne 20. septembra 1994, je Agencija Republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo odobrila konec lanskega leta oz. 23. decembra 1994. Obenem so nas obvestili, da pripravljajo spremembe v korist podjetij, ki se lastninsko preoblikujejo in jih bo obravnavala Vlada Republike Slovenije v začetku leta 1995.

Tako je bila konec januarja sprejeta uredba o spremembi metodologije za izdelavo otvoritvene bilance stanja, po kateri je možno registrirati kapital v višini ocenjene vrednosti podjetja, ki je bližje tržni vrednosti. Za razliko do knjigovodske (višje) vrednosti podjetja oblikujemo rezerve v višini 20 odstotkov kapitala, preostanek pa predstavljajo dolgoročne rezervacije. To pomeni, da bo kapital nižji oz. manjše število delnic, prodajna cena delnice pa bo višja; rezultat je isti in ne vpliva na razmerja med lastniki. Uredba vpliva na poslovanje družbe v bodoče, saj bomo lažje ohranjali nižji kapital in poslovali z dobičkom.

Kapital podjetja na dan 1. januarja (ob lastninjenju) tako znaša 1.297.026.000 SIT oz. 21.210.564 DEM; od tega znaša nominiran kapital 820.814.000 SIT oziro-

ma 13.422.959 DEM ter rezerve v višini 476.212.000 SIT oz. 7.787.605 DEM. V okviru nominiranega kapitala znaša privatni kapital, olastninjen po Markovičevemu zakonu v višini 5,6% kapitala, 45.937.000 SIT, za denacionaliziranje pa je rezervirano 4.396.000 SIT kapitala. Tako je potrebno olastniti po zakonu o lastninskem preoblikovanju še 770.482.000 SIT oz. 12.599.852 DEM kapitala. Kapital podjetja je razdeljen na 410.407 delnic z nominalno vrednostjo 2.000 SIT. Izhodiščna prodajna cena delnice znaša 2.632 SIT.

Prav tako v januarju je bil v obravnavi in v začetku februarja sprejet zakon, ki omogoča delavcem iz naslova manj izplačanih plač kot so v kolektivni pogodbi, pravico do vložitve teh sredstev v postopku lastninjenja. To pomeni, da lahko za obdobje od 1. septembra 1990 do 31. decembra 1992 izdamo potrdila o neizplačanih neto plačah do 100% po kolektivni pogodbi za posameznega delavca. Za prispevke in davke, ki od tega dela plač niso bili odvedeni, pa bodo prenešene delnice na Pokojninski sklad, kar pomeni, da pri tem ne pride do odliva denarja iz podjetja.

Ker smo smatrali, da dopolnitve olajševalno vplivajo na lastninjenje podje-

tij, smo spremenili program lastninskega preoblikovanja v glavni postavki, to je v višini kapitala. O tem je odločala skupščina delničarjev dne 23. februarja 95, ki je predlagane spremembe sprejela in Agencija za privatizacijo je v začetku marca izdala soglasje k spremembam programa lastninskega preoblikovanja.

V skladu s ciljem, da bomo delavci in upokojeni lastniki najmanj 51 odstotkov kapitala, smo ocenili, da bomo uveljavljali neizplačane plače do 100 odstotkov kolektivne pogodbe za leto 1992. Izračuni so pokazali, da znaša znesek neto plač v višini 31.283.645 SIT ter prispevkov in davkov v višini 29.549.641 SIT, kar je po opravljeni reviziji potrdilo Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj z odločbo 8. maja 1995.

Tako so bila končno »odprta vrata« za izvedbo prvega dela lastninjenja v okviru interne razdelitve in notranjega odkupa za lastniške certifikate in potrdila na osnovi neizplačanih plač ter za gotovinska vplačila. Z javnim pozivom, ki je bil objavljen dne 20. aprila 95 v Uradnem listu ter v časopisu DELO in Kamniškem občanu, je začel teči 30 dnevni rok za izvedbo, v katerem smo pozvali vse zaposlene, bivše zaposlene

in upokojene podjetja k vpisu in vplačilu delnic. Odziv je bil zelo dober. Od 629 zaposlenih delavcev je državljski certifikat vložilo 620 delavcev. V velikem številu so se na poziv odzvali tudi naši upokojenici. Od 335 upokojenec je certifikate vložilo 237 upokojenec. K privatizaciji Svilanita se je odzvalo tudi 100 bivših zaposlenih delavcev in s tem priznali, da kolektivno, kjer so bili v preteklosti zaposleni, še vedno zaupajo.

Tako smo zaposleni, upokojeni in bivši zaposleni skupaj vplačali za 321.546.633 SIT certifikatov in za 30.320.211 SIT zadolžnic za neizplačane plače za leto 1992. S tem je bila interna razdelitev presežena za 33,75 odstotka oz. za 118.756.297 SIT. Za ta znesek smo v notranjem odkupu dobili s 50-odstotnim popustom 89.667 delnic.

V letu 1995 pa smo se delavci Svilanita kljub sorazmerno nizkim plačam odločili, da del svojih plač namenimo za privatizacijo. Tako smo zbrali za 37.989.930 SIT sredstev in z njimi odkupili 19.192 delnic.

Tako smo delavci, upokojeni in bivši zaposleni odkupili 185.907 delnic, kar skupaj z že olastinjenimi delnicami po Markoviču (le teh je 22.968 delnic) znaša 208.875 delnic. To pomeni, da smo že lastniki 50,89 odstotkov kapitala. Za notranji odkup v naslednjih štirih letih nam ostaja še 3.540 delnic, kar bo možno olastniti prej kot v zakonskem roku. Za olastninjenje tega dela družbenega kapitala potrebujemo okoli 85.000 DEM oz. približno 15 odstotkov mesečne bruto plače, kar ne predstavlja bistvenega problema.

V nadaljevanju nas čaka še izvedba javne prodaje delnic. Do konca junija bomo pridobili vsa soglasja k prospektu za javno pro-

zornega sveta in predlaganje delitve dobička skupščini delničarjev. V pristojnosti uprave – direktorja tako postaja tudi izdajanje vseh organizacijskih predpisov in uveljavljanje posamičnih pravic delavcev, s čimer se v primerjavi do sedaj povečujejo pristojnosti, vendar na drugi strani tudi zaostrejuje odgovornost za pozitiven uspeh poslovanja.

Iz določb zakona o gospodarskih družbah je pomembna tudi določba, da so člani nadzornega sveta in člani uprave za poslovanje družbe odgovorni tudi s svojim osebnim premoženjem.

Zaključek

Interesi pri upravljanju podjetja zaradi začetka privatizacije bodo nedvomno zelo različni.

Delavci in istočasno mali delničarji bodo zainteresirani za dolgoročno pozitivno poslovanje in s tem zagotovljeno socialno varnost, dobre plače in seveda po možnosti tudi za izplačilo dividend.

Skladi in pooblaščenca investicijska družba, ki bo odkupila del Svilanitovega družbenega kapitala na dražbi, bodo kot veliki lastniki podjetja zainteresirani za dolgoročno stabilno poslovanje in izplačilo dividend.

Ti interesi pa si bodo med seboj tudi nasprotovali, saj n.p.r. dobre plače pomenijo večji strošek in zato manjši dobiček ter manjše dividende.

Nobenega dvoma pa ni več, da se je pri lastniškem preoblikovanju podjetja potrebno sprijazniti z osnovno logiko kapital-skih družb, to je ustvarjanje dobička in povečevanje premoženja družbe. Skladi pa se zavzemajo za stališče, da morajo biti vsi delničarji pri delitvi dobička enakopravni in ne more pripadati posameznim delnicam različen dobiček.

(Nadaljevanje na 16. strani)

Ob prihodu se je kozarček vsem prilegel

Prijeten je občutek zvestobe bivših sodelavcev. Dobrodošel tudi ti, naš Cene!

**ZBOR
v
DELNICARJEV
V BESEDI
IN SLIKI**

**Bila je lepa sončna
sobota, 27. maja 1995
v Rudniku pri Kamniku**

Staro prijateljstvo nikoli ne zarjavi!

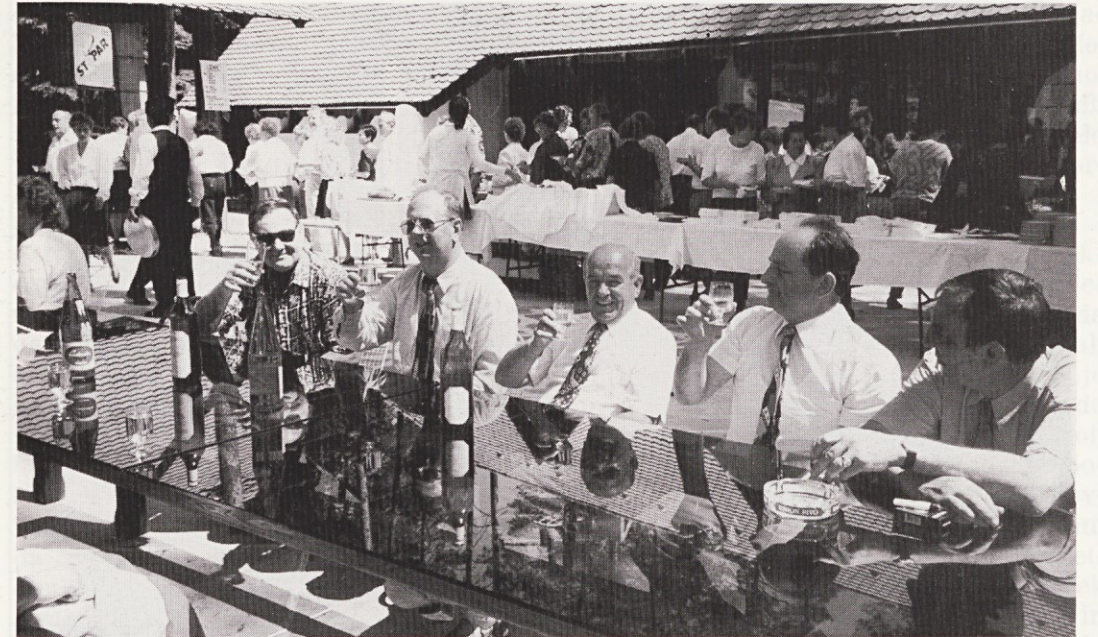

Ja, drage naše upokojene damice, tu se je treba podpisati!

Boris je zadevo s podpisom vzel resno, kôt se za predsednika Upravnega odbora spodobi, Mimi pa ga prijazno gleda

ZBOR DELNICARJEV V BESEDI IN SLIKI

Na zdravje, prijatelji!

Igor in Slavi se nalezljivo smejeta, le čemu? Je to optimizem bodočnosti?

Resnejši del zbora delničarjev

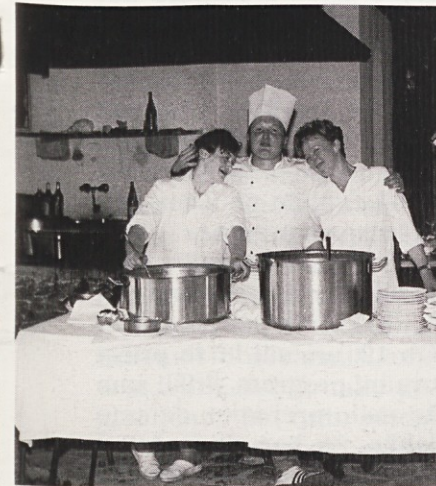
V prijetni senci

Plemenite in bogate besede umetnice so dale kulturni pečat srečanju

Brez pesmi nobeno srečanje seveda ne more miniti

Naši pridni in sposobni iz HRAM AS-a

Gneča ob sadno zelenjavni ponudbi – čudovito, čudovito!

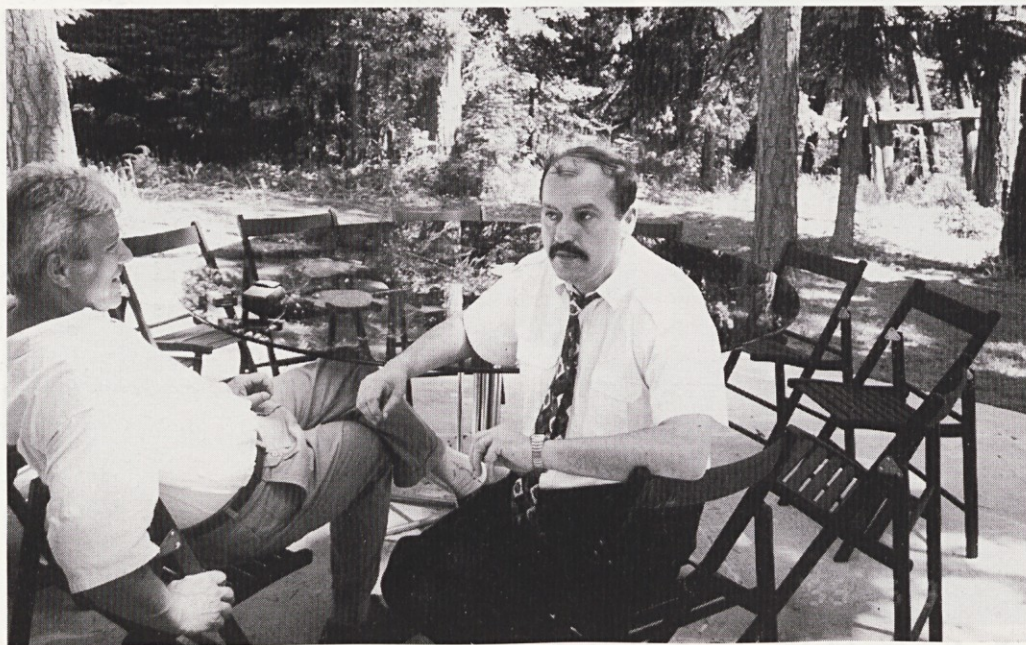

Veliko jih je prišlo v Rudnik, a škoda, da ne vsi povabljeni, predvsem pa sodelavci

ZBOR v DELNICARJEV V BESEDI IN SLIKI

Nasmejan »svilen« kupček prijateljev

Pred pričetkom ju je skrbelo, če se bo vse dobro izteklo. Skrb je bila odveč!

(Nadaljevanje s 13. strani)

Z lastninskim preoblikovanjem podjetja stopamo v družbi in tudi v Svilanitu v kapitalistične ekonomske razmere, kjer sicer ni potrebno zanemariti medsebojne človeške odnose, ki lahko prispevajo k boljšemu delu, vendar je osnovno izhodišče poslovanja povečevanje premoženja, ustvarjanje dobička in s tem tudi delitev dividend. Glede na bistveno boljše strokovno strukturo nadzornih svetov in dobro organiziranost skladov pri upravljanju podjetij pa bo odgovornost uprave za poslovanje podjetja bistveno večja kot do sedaj, pričakuje pa se tudi realnejša presoja doseženih rezultatov poslovanja glede na splošna gospodarska gibanja in panogo. S tem pa bo sklicevanje na objektivne težave in okoliščine pri poslovanju postalo izrazoslovje preteklosti. Bistvenega pomena postajajo le doseženi rezultati pri delu in poslovanju.

Bogomil Wiegeler

V slogi je moč

Poštarja pričakujemo običajno z neko majhno nestrpnostjo in pričakovanjem, da bi nas razveselil s kakšno »dobro« pošto. Bila sem dejansko presenečena, ko sem v začetku maja od podjetja »Svilanit« dobila vabilo na Zbor delničarjev notranjega odkupa Svilanita Kamnik. Zbor je bil sklican za soboto, 27. 5. 1995, okrog poldneva. Ob 12. uri naj bi se pričel uradni program. Prišli smo že malo prej tako, da smo lahko že kar na začetku malo poklepetali s tem in onim. Ker smo Slovenci »kulturen« narod, tudi »Svilanit« pri tem ne zaostaja

in je vsem udeležencem pripravil pred uradnim zborom še kulturni program, ki naj bi trajal kar pol ure.

Praden pa smo zasedli svoje prostore za zbor delničarjev, smo dali s svojimi podpisi soglasje, da se z našimi lastninskimi certifikati vključimo v program notranjega odkupa, ki se bo vršil v skladu s programom lastninskega preoblikovanja podjetja Svilanit, d.d. Kamnik in zanje prejmemo delnice. Ker je po zboru sledil še celo piknik, smo dobili še listke za jedišča in pijačo.

Ura teče, nič ne reče in kar naenkrat je stalo pred nami osem fantov-pevcev pod imenom Oktet Valvasor iz Litije. Zapeli so nam lep venček pesmi iz svojega bogatega in lepega pevskega repertoarja. Na ubranost petja in lepih glasov nimam nobene pripombe, pa tudi za ostale vem, da jim je bilo všeč njihovo petje, saj so jih nagradili z dolgim ploskanjem. Tudi nastop gospe Jerce Mrzel je bil enkrat in kar precej »uglašen« na trenutno situacijo. Res se pozna, da je že kar četrto stoletja na kulturno umetniški sceni. Nato pa se je začel čisto uradni del zbora delničarjev z izvolitvijo vseh organov zbora. Prisluhnilo smo besedam glavnega direktorja g. Wiegele Bogomila, poslušali smo obrazložitev Pravil združenja delničarjev in Pravil notranjega odkupa, z vsemi, še potrebnimi popravki napak, ki jih je v podajanju odkrila vodja GFS ga. Časova.

Sama kot upokojenka, sicer z vloženim certifikatom, nisem vedela, da bom zadolžena za te prispevke v kamniškega Tekstilca, zato tudi moje razmišljanje o pravih ni bilo tako pogobljeno, pa tudi nisem hotela biti najbolj »ravedna« ali »nevedna«, da bi vprašala, zakaj so delnice razdeljene pod A, B in C. Ali samo zaradi evidence,

na kakšen način so bile kupljene, ali imajo tudi te oznake posebno vrednostno »težo« ali »lahkoto«. Upam, da mi bo to še razjasnjeno, če je vsem ostalim to že jasno. Želim in prepričana sem, da se bo s sredstvi vsaj toliko gospodarno ravnalo in podjetje uspešno vodilo še naprej, da se nam, ki smo že »oddelali«, ne bo nikdar porodila misel, da so naš trud in zaupanje zanemarili in bili pri poslovnih odločitvah preveč »kratkovidni«. Vsem zaposlenim želimo, da so njihove odločitve čimbolj »daljnovidne« in stvarne ter v dobro vseh, tako tistih, ki jih norma priganja, kot tudi ostalih, ki morajo razmisliti, kako

najbolje v naprej, pa tudi nas upokojene naj ne bi gledali preveč »postrani«. Bolj »razumljivo« pa mi je bilo nadaljevanje zbora delničarjev »Svilanit-a« – v delu »piknika«, ki si ga res nisem predstavljala v taki obliki. Pričakovala sem, da dobim za listka na papirnem krožniku kakšnih pet »slovenskih lulčkov« z malo gorčice, kruhom in kakšnim »špricajem«. Pa smo bili vsi preseščeni nad okusno in lepo pripravljeno kulinariko, ki nam jo je pripravil g. Andrej s svojimi pridnimi sodelavci v čudovitem naravnem okolju ob Repanškovi galeriji na Rudniku. Tudi plesa ni manjkalo, saj so mladi Stoparji pridno

igrali in tudi »stopicanja« po plesišču ni manjkalo. Da je bilo res vse enkratno, pove tudi dejstvo, da so bili korajžnim omogočeni celo panoramski poleti z motornim zmajem.

Prijetno je druženje z nekdanjimi in sedanjimi delavci Svilanita, le škoda, da tega ob teh redkih prilikah ne izkoristijo vsi, ki jim je to omogočeno. Menim, da je »Svilanit« sedaj še bolj »naše podjetje« in zato pokažimo pripadnost delovnim in družabnim akcijam v podjetju ali izven podjetja. V slogi je moč! Ta rek naj bo prisoten vsak dan in uspehi tudi v bodoče ne bi smeli izostati.

h-m

SO MEDFAZNE ZALOGE REZULTAT PREMAJHNE OBČUTLJIVOSTI NA USKLAJENOST PRODAJE IN PROIZVODNJE?

Dobiti takšno vprašanje uredniškega odbora v prodajno oz. marketing službo in se o tem tudi razpisati, pomeni po pravilu konfliktno situacijo med prodajno službo in usklajevalci potrebnih medfaznih zalog za realizacijo nalogov iz prodajne službe. To je bila moja prva misel, ko mi je bilo naročeno, naj podam pogled prodaje glede na gornji naslov. Vendar je že tako, da se med prodajo in proizvodnjo vedno bije tihi boj, ki ni nikoli končan.

Prodaja bi vedno hotela ponujati na trgu čim pestrejšo ponudbo, visoke kvalitete, po čim nižjih cenah in z vsaj minimalno sezonsko zamenjavo asortimana, proizvodnja pa teži k čim

manjšemu asortimanu, še zadovoljivi kvaliteti, odličnim (dražjim) surovinam in s skoraj neskončnimi kilometri, tonami...

Zgoraj sem naredil napako: ta neskončni boj se lahko kaj hitro tudi konča s pogrebom obeh, v kolikor oba ne priznavata skupnega gospodarja in to je sam BOG-POTROŠNIK. V kolikor se oba pola ne moreta sporazumeti za minimalni konsenz, ki bo preko naročnika zadovoljil končne kupca, potem tudi problem medfaznih zalog hitro odpade. Toliko malo bolj šaljivo o teoriji. Konkretno za Svilanit žal težko kaj določenega zapišem glede na odsotnost konkretnih podatkov v času pisanja članka ter glede na

strokovno neusposobljenost sodbe o normativnih porabah.

Konec koncev pa smatram tudi zaloge končnih izdelkov, ki so nastale zaradi prekoračitev izdelave naročenih količin kot sporne medfazne zaloge.

Drugače pa bi se pri tej problematiki zaustavil in poskušal odgovoriti na sledeča vprašanja:

1. Ali je prodajna služba poučena in je sprejela naročila v skladu z dogovorjenimi minimalnimi še možnimi racionalnimi serijami izdelkov?

2. Ali so usklajevalci nalogov za proizvodnjo pravilno izračunali in naročili po normativnih porabah in ocenskih izkušnjah potrebne materiale v nabavno

službo ali predhodno fazo izdelave?

3. Ali je nabavna služba nabavila pravo količino materiala v pravi kvaliteti in pravočasno?

4. Ali so se v fazi proizvodnje držali izdelave naročenih količin brez prekoračitev ter v predpisani kvaliteti in znotraj najkrajših možnih rokov?

5. Ali smo glede na različnost kupcev, asortimana ter različnih trgov primereno tehnološko opremljeni ter usposobljeni za fleksibilno proizvodnjo?

Če imamo pri kateremkoli od teh vprašanj (pa bi si jih lahko zastavili še bistveno več) z odgovori zadrego, potem je odgovor glede na naslov jasen:

Medfaznih zalog imamo preveč ali pa premalo, odvisno po katerem vprašanju se nam je zataknilo. Če pa bi se potrudili vsi v vsej naši verigi od prodajno-nabavne službe ter proizvodnje, se opremili glede na zahteve trga ter se časovno uskladili, potem bi gotovo ugotovili, da imamo trenutno prevelike medfazne zaloge.

V tem sem prepričan, čeprav je ta hip resnica, da je bil tak skok v proizvodnji, kot smo ga imeli v mesecu marcu nepričakovan za celotno delovno organizacijo, prav ta »nepričakovanost« pa lahko v trenutku podre načrtovane medfazne zaloge. Če k temu dodamo še vedno in povsod prisoten človeški faktor, pa v določenih situacijah lahko še poslabša že tako in tako razrhljan ustaljen red.

Vendar se bomo morali navaditi, da je v modernem tržnem gospodarstvu vedno treba pričakovati takšna ekstremna nihanja, ki jih lahko ublaži le izjemno usklajeno timsko delo. Upam, da bo to dobronamerno zgolj teoretično razglabljanje padlo na tako plodna tla, kot je bilo gotovo dobronamerno mišljeno pri izbiri naslova.

Jože Zver

DELOVNI ČAS PO STAREM IN NOVEM

Urejanje delovnega časa obravnava strokovna literatura predvsem s stališča večje učinkovitosti pri delu. Polpretekle zgodovine o poletnem delovnem času pa nas spominja zniževanje učinkovitosti s spreminjanjem delovnega časa. Letošnje leto pa se v podjetju srečujemo z delovnim časom, v katerem delavci delajo v izmenah, z drsečim in deljenim delovnim časom, skratka več kot občutna je potreba, da se naš delovni čas uskladi tako iz vidika učinkovitosti, kot tudi poenotenja in reda.

Učinkovita izraba delovnega časa

Strokovnjaki na osnovi raziskav ugotavljajo, da se krivulja delovne učinkovitosti po prihodu na delo postopno dviguje in doseže višek po treh urah dela. Nato se nekoliko zniža in po odmoru in malici po dveh urah zopet doseže višek, ki pa je nižji od prvega. Utrujenost se nato povečuje in storilnost pada. Temu naravnemu ritmu je potrebno prilagoditi tudi odmore in sicer po treh in pol do štirih urah naj bi bil prvi odmor z malico, po naslednjih dveh urah pa je koristen še krajši odmor in nato po naslednjih dveh urah dela še dnevni odmor. Dnevni odmor mora trajati vsaj dvanajst ur in po petih oz. šestih delovnih dneh mu mora slediti vsaj 24-urni tedenski odmor.

Iz strokovnih ugotovitev tudi izhaja, da hrana vsaj

uro do dve po zaužitju zmanjšuje delovno storilnost, saj telo energijo uporablja za prebavo. Telo se spremembam pri delu lahko delno prilagodi, vendar daljše obremenitve povzročajo izčrpanja organizma.

Pri razporejanju dela je zato smiselno upoštevati tudi fiziološke potrebe organizma in s tem povečati učinkovitost pri delu. Spremembe delovnega časa pa kratkoročno nedvomno pomenijo zmanjšanje učinkovitosti, dokler se organizem ne prilagodi novemu ritmu dela.

Poletni in drseči delovni čas

Z vključitvijo našega prostora v evropski poletni čas je bilo kar nekaj zadreg, saj se je poleg uvedbe poletnega časa želela istočasno izvesti tudi premaknitev dela na kasnejši čas. Razmere in pogoji pa takrat obeh sprememb niso omogočali, ker vse se je vse odražalo v poslabšanju učinkovitosti. Končno je bil poletni čas le uveden v mnogih podjetjih in tudi v Svilanitu, obenem pa tudi drseči delovni čas. Spremembo smo zagovarjali predvsem z večjo prilagoditvijo delovnega časa delavcu, s poudarkom na humanizaciji dela.

Vendar pa smo kasneje lahko ugotavljali, da je ta delovni čas prinašal kar nekaj pomanjkljivosti. A v času dobrih poslovnih rezultatov niso bile problematične.

Vse bolj so se upoštevale želje posameznikov kot pa delovnega procesa. Zdaj se je dokazovalo, da je potrebno pri delu povezati nočno izmeno z dopoldansko, naslednjič pa dopoldansko s popoldansko. Obe trditvi imata svojo vsebino, odločitev pa je bila največkrat skrojena po želji posameznega delavca.

Prihod na delo po drsečem delovnem času v režiji v razmiku od pol do ene ure je posamezniku omogočil uskladitev osebnih problemov, od prevoza na delo, varstva otrok, jutranjega bioritma in še kaj. Manj pa smo se ukvarjali s tem, da je bilo različno prihajanje na delo moteče za delovno uspešnost. Nemogoče je pričakovati, da prihod na delo ne bi bil povezan z »dobro jutro« in vsaj nekaj besedami o preteklem dnevu med sodelavci. Začetek dela je bil moten, dokler se ni zaključila jutranja kavica (za vse prihajajoče). Po uri dela, ki naj bi se po fizioloških načelih delovna storilnost pričela dvigovati, smo jo prekinili z malico. Po odmoru in malici delovna storilnost raste in okoli poldneva doseže vrh in prične padati. Med drugo in tretjo uro popoldan je bil res najbolj smiseln odhod domov, saj je bila utrujenost nedvomno prisotna. Ostajali so le tisti (z redkimi izjemami), ki so jim proti koncu meseca manjkale delovne ure. Večkrat pa je registrirnik delovnega časa zatajil in če se to zgodi v začetku meseca, je bilo z ugotavljanjem časa

delovne obveznosti za tisti mesec konec, torej tudi »nabiranje« manjkajočih ur.

Deljen delovni čas

Z novim letom 1995 se je uvedel »prostovoljni« deljen delovni čas in nedvomno še povečal kombinacije dobre ali slabe izrabe našega delovnika.

Nameni uvedbe deljenega delovnega časa so bili vsaj trije:

– uskladitev našega delovnega časa z delovnim časom v deželah, kamor največ prodamo,

– uskladitev biološkega in delovnega ritma

– odprava neuskklajenosti plač zaradi dodatkov.

Ker pa ob prehodu na deljen delovni čas niso bili izpolnjeni nekateri temeljni pogoji, pa tudi zaradi psihološke pripravljenosti delavcev, je bil prehod na deljen delovni čas prostovoljen.

Dve tretjini prihodka prodamo severno od Alp in Karavank in v teh deželah že dolgo velja za normalen prihod na delo čas med

osmo in deveto uro. Razlika je le v tem, da se malica v deželah severno od nas ne šteje v delovni čas, delovna obveznost pa je praviloma krajša. Delovni dan je v pretežni meri namenjen opravljanju dela, zato je delovna učinkovitost bistveno večja od naše. Le pozne popoldanske in večerne ure so namenjene privatnemu in družinskemu življenju. Večja učinkovitost v službi pomeni tudi večji zaslužek in večjo družbeno produktivnost. Mnogi zunanji poslovni partnerji tudi ugotavljajo, da je naš delovnik z njihovo poslovanje z nami izredno kratek, saj pogosto že po drugi uri zanje ni na razpolago strokovnih delavcev. Seveda so, če je poslovni partner v podjetju, pogosto pa v recepciji zastoj zvonit telefon iz tujine. Če smo in želimo biti v Evropi ter sodelovati z deželami, kjer vidimo njihov standard in zaslužek, bomo morali sprejeti tudi njihov način in čas dela.

Z deljenim delovnim časom sta biološki in delovni ritem bistveno bolj usklajena in na daljši rok lahko pričakujemo tudi boljšo

delovno storilnost. S pričetkom dela ob pol osmih in kosilom ob dvanajsti uri je prvi del delovnega časa lahko bistveno bolj izkoriščen in učinkovit. Razlogi, da v podjetju ni več določenih delavcev imajo lahko tudi protizloga: da nismo moteni, oz. lahko izdelamo odpreme in dokumente za naslednji dan.

Zaradi slabih plač v podjetju so postale moteče tudi nekatere primerjave zaslužkov. Srednji strokovni kader se je po plačah pogosto znašel ob nižjem kadru, ki je delal v dvo ali tro izmenskem delu. Dodatki za izmensko delo nedvomno pripadajo delavcem, ki delajo v težjih pogojih. Res pa je tudi, da primeren nivo plač za strokovni kader pomeni tudi večjo socialno varnost za ostale delavce. Z uvedbo deljenega delovnega časa se je glede na določbe kolektivne pogodbe obračunal tudi dodatek za deljeni delovni čas in s tem zmanjšalo število pripomb na slabe plače. Delavci, ki so ostali na drsečem delovnem času so se tako sami odločili za ugodnejšo varianto: več

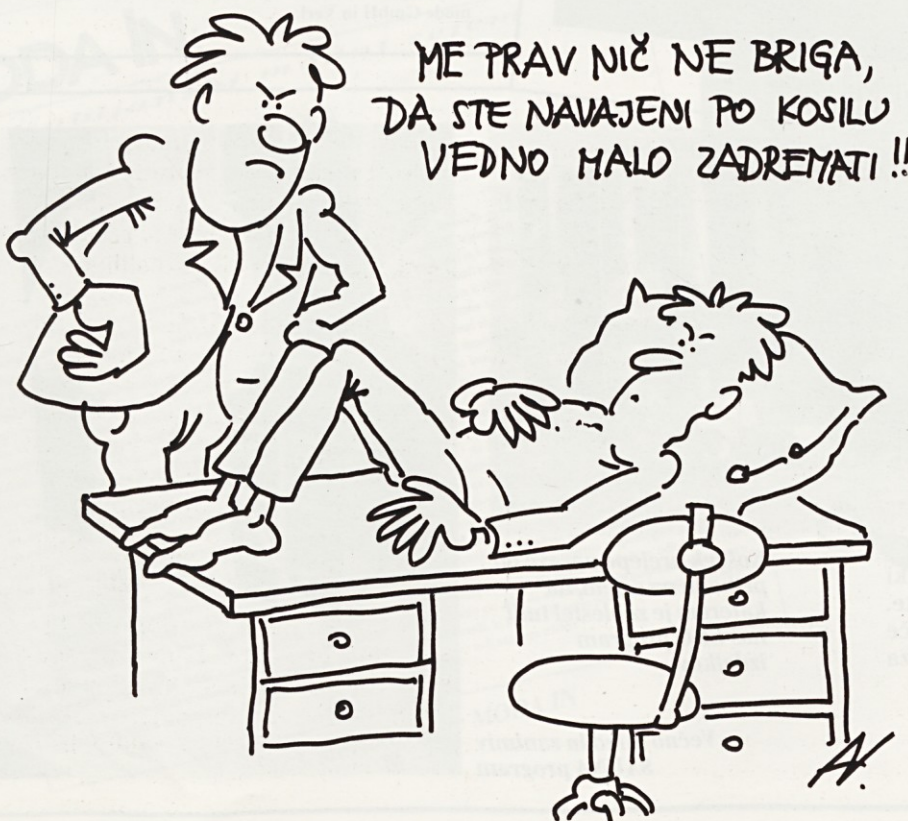
prostega popoldanskega časa in nekoliko nižji zaslužek.

Kakšen bo torej delovni čas za »režijce« po novem?

Večina razlogov govori za to, da bo delovni čas deljen in premaknjen v popoldanske ure. To pomeni, da bodo po končanem kolektivnem dopustu pričeli z delom v deljenem delovnem času vsi delavci v upravni stavbi in strokovnih službah obeh proizvodnih programov. Izjema bodo le delavci, katerih delo je tesno povezano s proizvodnjo. Če bo mogoče, bodo med izjemami tudi delavci, ki se bodo z uvedbo novega (deljenega) časa znašli pred nepremagljivimi težavami! Potrebno pa bo urediti nekatere zadeve, kot npr. kupce in dobavitelje obvestiti o spremenjenem delovnem času, poskrbeti za morda drugačno varstvo otrok in še kaj.

Večja in boljša izkoriščenost delavnika naj bi ob prehodu na deljen delovni čas prinesla dodatek za deljen delovni čas, z večjo učinkovitostjo v nadaljevanju pa tudi boljši zaslužek. Zagovorniki starega delovnega časa prisegajo na analizo in oceno pozitivnih sprememb. Bi z analizo našega starega delovnega časa dokazali, da so naši severni sosede v zmoti? Ali znamo narediti investicijski elaborat za nabavo novih registrirnikov delovnega časa in izračunati, koliko nas stane zbiranje podatkov o prisotnosti na delu? Pri režijskem delu lahko le ocenjujemo uspešnost pri delu in le težko razlikujemo uspešnost od prizadevnosti. Končni cilj pa je vendar le uspešnost in predvsem rezultat! Prej, ko se bomo tega zavedali prav vsi, bolje se bo pisalo Svilanitu.

Bogomil Wiegele

HEIMTEXTIL FRANKFURT

Sejem v Frankfurtu je največja svetovna predstavitev tekstilij za dom. Na njem smo tudi mi predstavili frotir kolekcijo JESEN – ZIMA 95/96

Zanimanje za naše izdelke

Skromen razstavni prostor so ozaljšali lepi izdelki

GAST CELOVEC

To je specializiran mednarodni sejem, ki predstavlja opremo za gostinske objekte. Na njem smo predstavili naše frotir plašče in brisače s poudarkom na izdelkih za opremo hotelskih objektov.

Kočček prelepe narave ob prihodu na sejem, na katerem je zablestel tudi naš EKO program izdelkov

Večno mlad in zanimiv SAUNA program

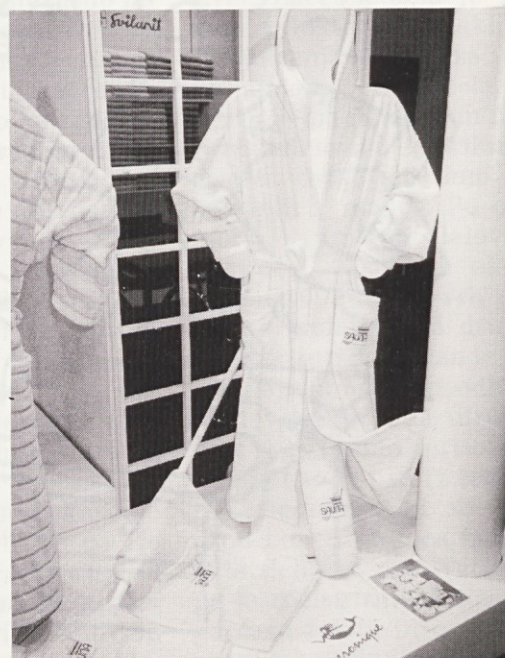
TEXBO SALZBURG

Tudi to je sejem tekstilij za dom in tudi tu smo predstavili frotir kolekcijo. »Opazila« nas je celo revija Haustex, naš prelepi ETNO program pa je pripisala kar firmi Vossen, največji nemški in evropski proizvajalki frotirja. Napako je revija v majski številki popravila tako, da je ponovno objavila fotografijo razstavljenih izdelkov in jih seveda pripisala pravemu proizvajalcu – Svilanitu!

Diese attraktiven Frottier-Coordinates, die wir bereits anlässlich unserer Messeberichterstattung zur TexBo Salzburg in der März-Ausgabe auf Seite 12 abgebildet hatten, wurden irrtümlicherweise der Firma Vossen zugeordnet. Sie stammen jedoch aus der Produktion der in Kamnik/Slowenien ansässigen Firma Svilanit d.d. Die in Deutschland zuständige Vertriebsfirma ist die Veronique Frottiermoden GmbH in Verl.

Te atraktivne frotir koordinate, ki smo jih že objavili v našem poročilu s TEX-BO sejma v Salzburgu na strani 12, smo pomotoma pripisali firmi Vossen. Pripadajo pa proizvodnji podjetja SVILANIT d.d. s sedežem v Kamniku v Sloveniji. V Nemčiji je za prodajo pristojna firma Veronique Frottiermoden GmbH Verl.

MODA LJUBLJANA

Kar precej kritike so doživeli tisti slovenski proizvajalci, ki so izneverili domače potrošnike s tem, da na edinem domačem sejmu MODE niso predstavili svojih izdelkov. Seveda Svilarit mednje ne sodi, saj ni nikoli pozabil na domače kupce, pa čeprav prodamo na slovenskem trgu komaj četrtino svojih izdelkov. Nasprotno, potrudili smo se in na ogled postavili najlepše in najboljše, kar naša »hiša« premore. Revija za kulturo oblačenja MODA IN nas je opazila in podelila kolekciji kravat priznanje.

Zvoki klavirja pred »tihanostjo« naših modnih dodatkov – le kdo je lahko šel mimo našega razstavnega prostora, ne da bi se za trenutek ustavil in odpočil – ob nežnih zvokih in pogledu na lepe kravate?!

Kamniški Svilarit se je letos uspešno predstavil že na petih modnih sejmih Ekobrisače so ujete v bež tone

Največ izdelkov izvozi v Nemčijo, doma pa mu s frotirjem konkurira le uvoženo blago

KAMNIK, 25. – V kamniškem Svilaritu so si lani prisluzili približno 30 milijonov mark prihodka, dve tretjini v tujini. Več kot polovica tega prihodka – dober del – od njih prihaja iz Nemčije, kjer prodajo približno 25 milijonov mark. Ostalo pa od njih prihaja iz Avstrije, Italije, Madžarske, Češke, Poljske, Rusije in Slovenije. Svilarit je največji proizvajalec ekobrisač v Sloveniji. V letu 1995 so jih izdelali v vrednosti 14 milijonov mark. V Nemčiji, Avstriji in Italiji jih je prodalo približno 10 milijonov mark. Največji trg je Nemčija, kjer prodajo približno 7 milijonov mark. Ostalo pa od njih prihaja iz Avstrije, Italije, Madžarske, Češke, Poljske, Rusije in Slovenije. Svilarit je največji proizvajalec ekobrisač v Sloveniji. V letu 1995 so jih izdelali v vrednosti 14 milijonov mark. V Nemčiji, Avstriji in Italiji jih je prodalo približno 10 milijonov mark. Največji trg je Nemčija, kjer prodajo približno 7 milijonov mark. Ostalo pa od njih prihaja iz Avstrije, Italije, Madžarske, Češke, Poljske, Rusije in Slovenije.

Kmalu bodo brisače robili kar avtomati

Letos je za njihovo predstavitev, pet uspešnih predstavitev, njihovih izdelkov v modno ekoprogram. Bogomil Wiga, direktor tekstilne tovarne Svilarit, pravi, da si brez predstavitelj, ne znanja predstavitelj in uspešnega poslovanja, saj v letu 1995 so prodali preko 20 milijonov kosov. Tako v letu 1995 so prodali preko 20 milijonov kosov. Tako v letu 1995 so prodali preko 20 milijonov kosov. Tako v letu 1995 so prodali preko 20 milijonov kosov.

Avstriji, precej izvažajo tudi v Skandinavsko deželo, turidajo pa tudi v Italiji, Madžarski, Češki... Bolj oddaljeni trg jim ne dišejo pretirano, saj bi bili stroški preveliki, ne nazadnje pa vsaka država svoje posebnosti tudi v kopalniškem prostoru, denimo, različne veličnosti osnovnih brisač. Tudi barve in vzorce je treba kar največ prilagajati zahtevam in željam kupcev v posameznih okoljih. Doma ne konkurira le uvoženo blago, ampak tudi domači konkurenti. Lani so v podjetju preuredili trije avtomati, ki jih uporabljajo za izdelavo ekobrisač. Nove avtomate so kupili v Nemčiji, kjer jih prodajo približno 14 milijonov mark. V Nemčiji, Avstriji in Italiji jih je prodalo približno 10 milijonov mark. Največji trg je Nemčija, kjer prodajo približno 7 milijonov mark. Ostalo pa od njih prihaja iz Avstrije, Italije, Madžarske, Češke, Poljske, Rusije in Slovenije.

Tudi kopalni plašč je treba pomeriti...

Dnevnik, 25. 2. 1995

In v čem je 3k?

MODA IN:

ljubljski modni sejem poletje '95

Izid tretje številke revije MODA IN... je soprodam z veliko sejemsko prireditvijo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Že od septembra, ko je ta prireditev odpadla, se je bil težek boj med prireditelji in razstaviščalci. Želeje in zahteve zadnjih so prevladale nad pomembnostjo tega dogodka in svojo spremembo v splošni bojkot. Ta hodourniški korak je bil zdaj za uspešno prirediteljo, ima svoje politične preteklih let. Odpoved sodelovanja Murje pred dvema letoma je spodbodila splošno nezadovoljstvo. Razraslo se je tako globoko, da tudi zdajšnja prizadevanja razstaviščalcev ne zaležejo kaj dosti. Imeli smo možnost privedi tudi na novo idejno zasnovano sejemsko prirediteljo, ne zadržati imelne v Cankarjevem domu, pa znave v organizaciji imelne in težeke gozdarstva in dobila zelene luči. Sedaj se vsi sprašujemo, ali bodo zaradi razprtij, nezainteresanosti in težkega spodarkega položaja ostali brez se ene modne sejemskere prireditelje? Iz odgovorov, ki so nam jih podali vodstveni delavci revije? Iz odgovorov, ki so nam jih podali vodstveni delavci revije? Iz odgovorov, ki so nam jih podali vodstveni delavci revije? Iz odgovorov, ki so nam jih podali vodstveni delavci revije?

že. Kako bodo do vas, potrošnikov, prihajale novosti, če trgovec ne bo imel najbolj srečne roke pri izbiri in kombinacijah, pa si lahko le mislite... Da bi tudi sami nekaj prispevali k dvigu kvalitete designa v Sloveniji, smo se odločili za podelitev sejemске nagrade. Ne glede na to, ali bo sejem zavržen ali pa se bo pokazala kakšna nova oblika modne priredite, jo bomo podeljevali vsako leto za najbolj dovršeno kreacijo po posameznih branžah. Ocenjevalno žirijo letošnjega sejma smo sestavljali: Darja Vidic, Rok Lasan, Milan Gancanovič, Darja Kalan in Bojana Krel. Nagrada je po dolgem času prišla v roke oblikovalki svilenih kravat Magda Ribič in Milena Zanoškar. Modna oblika in grobi modni designi vzorcev so nas prepričali v naši odločitvi. Da so se v Svilaritu potrudili tako kot za vse številne sejmje, ki jih obiskujejo po svetu, nas je prepričal njihov z uskusom opremljeni razstavni prostor. Tako kot za vse številne sejmje, ki jih obiskujejo po svetu, nas je prepričal njihov z uskusom opremljeni razstavni prostor. Tako kot za vse številne sejmje, ki jih obiskujejo po svetu, nas je prepričal njihov z uskusom opremljeni razstavni prostor.

ravata, Klasika, Kakovost

Svilarit
Kovinarska 4, 61241 Kamnik
tel.: 061 931 711
fax: 061 912 105

ARS VIVENDI, št. 25, april 1995

Iz 3. številke revije MODA IN

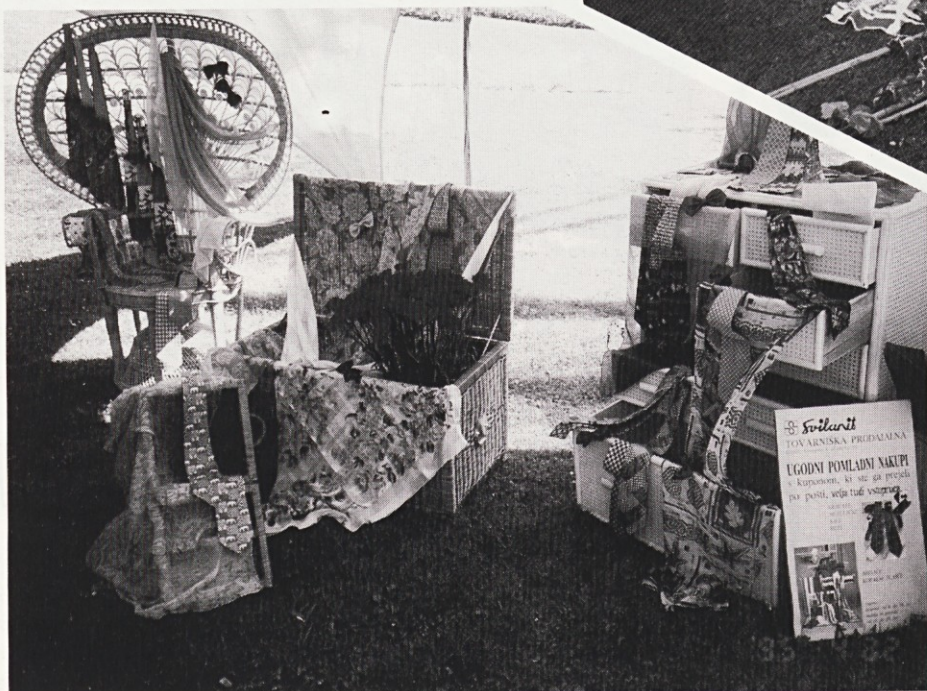
V VRTINCU POMLADNIH PREDSTAVITEV

SVILANIT MED TULIPANI

Odmevna razstava cvetja v arboretumu v Volčjem potoku je bila najlepša naravna kulisa našim izdelkom, med katerimi so največ občudovanja poželi izdelki iz EKO programa ter pastelni program frotir brisač in plaščev.

V prijetni senci kukajo v širni beli svet – modni dodatki Svilarit

V barvah smo še lepši in živahnejši

ARBORETUM
Volčji Potok
RAZSTAVA OD 22.4 DO 2.5. 1995

 Svilarit

INTERTEXTIL ZAGREB

Po štirih letih je ponovno zaživel mednarodni sejem tekstila v Zagrebu. Privabil je tudi precej italijanskih razstavljalcev tekstila. A kljub temu naš predstavljeni celotni proizvodni program pred njimi ni zardeval. Nasprotno, kljub konkurenci je blestel. Za kolekcijo iz frotirja pa celo prejel najvišje priznanje – KRISTALNI GLOBUS!

*Priznanje za frotir
kolekcijo*

NAŠA LASTNINA V PRIHODNJE

Imel sem srečo, da sem bil povabljen na izredno zanimivo predavanje škotskega podjetnika g. **David** **Erdal**, ki je s pomočjo gospe **Aleksandre Kanjuo Merčela** predaval o notranjem solastništvu zaposlenih. Skušal bom na kratko predstaviti razmišljanja in poudarke omenjene dvojice, ki sem jim z zanimanjem sledil. Zavedam se, da smo mi korake, ki so bili obravnavani v predavanju že storili, vendar pa boste lahko ugotovili, da smo se v Svilanitu odločili še kako prav, če verjamemo, da sta predavatelja strokovnjaka na svojem področju. Njuno mnenje je, da imamo Slovenci neponovljivo priložnost, da z vnovčenjem certifikatov za nakup lastnega podjetja postanemo njegovi solastniki s 50 odstotnim popustom. Kasnejši vstop med delničarje podjetja je bistveno težji in še enkrat dražji. Pomembno se je zavedati, da z vložitvijo certifikata in drugih sredstev postanemo dejanski solastniki podjetja z znanim deležem. Vrednost tega premoženja lahko z dobrim poslovanjem narašča, istočasno pa imamo tudi vpliv na usmerjanje ustvarjenega dobička. Motivacija za dobro delo je mnogo večja, če se seveda zavedamo, da naše delo neposredno vpliva na uspešno poslovanje in s tem na vrednost našega deleža v podjetju. Uspešno podjetje je bistveno manj ogroženo zaradi konkurence, zato so varnejša tudi delovna mesta. Vedeti pa moramo, da solastništvo v podjetju samo po sebi še ne prinese večje varnosti, če si istočasno ne prizadevamo za uspešno poslovanje podjetja.

Vlada ZDA je naročila raziskavo, katera podjetja so najuspešnejša. Izkazalo se je, da dosegajo najboljše rezultate podjetja, ki so v lasti zaposlenih. Tudi druga podobna raziskava, ki upošteva podjetja, ki kotirajo na borzi je pokazala, da so uspešnejša podjetja, ki so vsaj v 30 odstotni lasti zaposlenih. Kako ustvariti uspešno notranje lastništvo? Osnovni pogoj je odgovornost tako vodstva podjetja kot tudi vseh ostalih solastnikov. Pomembna je popolna, neposredna in iskrena medsebojna komunikacija na vseh ravneh dela, pripravljenost vodstva, da upošteva mnenje lastnikov, upoštevati svet delavcev ter mnenje delavskega direktorja ter ustvariti vzdušje medsebojnega zaupanja. Zelo pomembno je tudi sprotno obveščanje o položaju podjetja. Da pa bi bilo mogoče sprejemati resnično najboljše poslovne odločitve, pa je nujno tudi dvigovati izobrazbeno raven zaposlenih. Če želimo imeti resnično uspešno podjetje v lasti zaposlenih, potem moramo strmeti za tem, da bi bili lastniki podjetja vsi ali pa vsaj velika večina zaposlenih. Tudi za novosprejete delavce je potrebno najti način, kako jih vključiti med delničarje podjetja. Na uspešno poslovanje lahko zelo slabo vpliva delitev zaposlenih na »mi in oni«. Običajno si tudi domišljamo, da smo »mi prizadevni in oni popolnoma nesposobni«. »Oni« pa mislijo podobno. Takšne delitve in razmišljanja ne koristijo nikomur, škodijo pa poslovanju podjetja in s tem vsem solastnikom podjetja. Ker pa je naš model lastnjenja takšen, da imajo že

na startu najmanj 40 odstotkov lastnine skladi, je za nas še posebno pomembno, da uspemo pomenotiti glasovanje na skupščini delničarjev do te mere, da bomo kot lastniki nastopali enotno in skrbeli za uspešno poslovanje podjetja. Izkušnje namreč kažejo, da si skladi želijo čimprej do denarja, so proti ponovnemu investiranju dobička v razvoj, proti delitvi dobička delničarjem. Zato bo breme razumnih odločitev na nas, notranjih lastnikih. Kako zagotoviti, da bomo zaposleni tudi v prihodnje ostali večinski lastniki? Predvsem z dobrim poslovanjem. Takšno poslovanje omogoča dobiček, vrednost delnic raste in naše premoženje se večja. To povečuje interes notranjih lastnikov, da tudi vnaprej ostajajo delničarji podjetja. Kljub dobremu poslovanju, pa se bo dogajalo, da bo posameznik imel željo prodati svoje delnice (gotovina zelo prijetno šumi). Zato je potrebno zagotoviti notranji trg, ki bo omogočal, da se lastništvo sicer menja, ostane pa še vedno znotraj podjetja. Promet z delnicami naj nadzoruje nadzorni svet in skrbi, da bo večina lastnine ostajala v lasti zaposlenih. Če je mogoče, naj se v statut delniške družbe vnese člen, ki bo zagotovil, da noben prenos delnic ni veljaven brez soglasja nadzornega sveta. Rad bi vam navedel še nekaj misli in izkušenj, ki sta jih predavatelja nadrobila za konec predavanja: – omejiti je potrebno tudi zgornjo mejo, kolikšen delež ima lahko posameznik v podjetju, ki je v skupni lasti zaposlenih; – pomembno je, da je delnice sicer možno prodati,

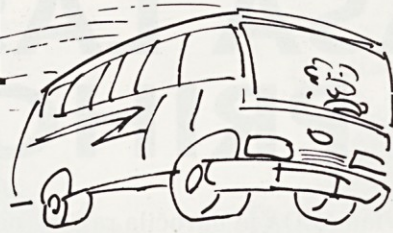
ob tem pa je še bolj pomembno, da smo ob prodaji potrpežljivi in previdni; – poučen je bil primer povprečnega transportnega podjetja, ki je prešlo v last zaposlenih. Po tem, ko so večinski lastniki postali zaposleni v podjetju, se je kakovost poslovanja zelo izboljšala. Vrednost podjetja je narasla. Pritisk kupcev na delnice tega podjetja je bil tolikšen, da so zaposleni začeli prodajati svoje deleže v podjetju. Žal se je s tem bistveno poslabšala tudi kakovost poslovanja. Jasno je, da je slabše poslovanje ogrozilo tudi delovna mesta v podjetju; – največja britanska livarna je v 100 odstotni lasti zaposlenih. In kakšne so rešitve v podjetju, ki ga vodi že preje omenjeni predavatelj g. David Erdal?! Dogovorili so se, da zaposleni delnic podjetja ne bodo prodajali vsaj 15 let. Možne so le redke izjeme. Zaradi večje motivacije, da ostanejo lastniki podjetja, so za delitev dobička oblikovali dve merili, 30 odstotkov dobička se deli vsem enako, 70 odstotkov pa ga razdelijo v razmerju v kakršnem se delijo plače.

Zaključki po končanem predavanju so:

- Podjetja v skupni lasti zaposlenih so uspešnejša.
- Posamezniki in družba so bogatejši. Bogastvo je razdeljeno bolj enakomerno. Moramo sicer imeti možnost prodaje delnic, vendar jih, če je le mogoče ne prodajamo.
- Zavedati se moramo pravic in odgovornosti, ki izhajajo iz solastništva!

Albin Pirš

SINDIKALNI IZLET

»Res je danes en srečen dan, to sem začutil že zjutraj«. To je besedilo prijete slovenske popevke, jaz pa sem jo imel v mislih, ko smo se vračali z letošnjega sindikalnega izleta. Če bi bilo res tisto, kar nam vsiljujejo vremenoslovci o vremensko odvisnih ljudeh, bi se morala večina na izletu obnašati vsaj pol tako čemerno, kakršno je bilo vreme. Pa temu ni bilo tako.

Namesto ob sedmih zjutraj smo se res odpeljali četrte ure kasneje, ker smo morali čakati na harmoniko in tistega, ki k njej paše. Kislo vreme nam ni kazilo razpoloženja. Tisti, ki ne morejo brez jutranje kavice, so se na Ravbarkomandi pustili oropati »Ravbarjem« v restavraciji, potem pa smo hitro odbrzeli proti Sežani, da smo tam lahko dlje časa stali v koloni in čakali, kdaj se bo dolga kolona večinoma hrvaških državljanov toliko premaknila v Indijo Koromandijo – pardon – Italijo, da bomo tudi mi sredi Sežane lahko z lepim levim zavojem zapustili čakajoče in se odpeljali pred vhod v kraško jamo Vilenico. Tam so nas že čakali vodiči, na srečo pa je bil odprt tudi bife. Ker smo imeli zamudo, smo se kar hitro napotili v čakajočo kraško lepotic. Že takoj pred vhomom v jamo nas je pozdravila spominska plošča z vklesanimi imeni dosedanjih devetih nagradencev, ki so prijeli nagrado za literarne dosežke v srednjeevropskem prostoru. Par stopnic niže pa smio že vstopiti v predprostor, ki je nekakšna avla te jame. Tu se odvija tudi vsakoletna svečanost ob pode-

litvi že prej omenjene literarne nagrade »Vilenica«. Zakaj ravno tu? V času med obema vojnama, ko je tu gospodovala Italija, predvsem pa po vzponu fašizma, je bila slovenska beseda prepovedana. Ne samo v šoli in na cesti, tudi v cerkvah, gostilnah in doma se ni smelo govoriti slovensko. Na pročelja javnih zgradb so fašisti zapisali, da se »TU« govori samo italijansko. Slovencem ni ostalo drugega, kot da so se sestajali v tej kraški jami ter prepevali in se pogovarjali tako, kot jih je učila mati. Naš vodič, gospod Viktor Saksida je bil vidno prizadet, ko je to pripovedoval. Po njegovih letih so deč, je to tudi sam doživljal.

Od tu smo se podali v čudoviti kraški svet raznovrstnih kapnikov zaves, likov in barv, ki jih vidite le malokje. Jama je urejena le toliko, da je gibanje po njej varno (luči, stopnice, ograja), drugače pa je še neokrnjena in zato še posebno lepa. Videli smo tudi največji doslej znani kapnik na svetu, ki ga imajo jame, ki so odprte za turistične ogleda. Visok je kar 20 m. Od tu pa ni naprej več poti za turiste ampak samo za jamarje, zato smo se obrnili in se vrnili na površje, kjer nas je pričakalo soparno ozračje napol deževnega dne; tolikšna sprememba, da smo kar nekaj časa potrebovali, da smo zopet normalno zadihali.

Prazni želodci so klicali, zato smo se napotili v restavracijo Resnik v Divači, kjer so nam »njoke« še kako teknile. Ker pa se Svilanitovci štejejo za kulturno osveščene ljudi smo šli na

obisk tudi v muzej. Prvič smo videli privatni vojni muzej v Lokvah pri Divači. Množica razstavljenih eksponatov, smiselno razporejenih v več vsebinskih sklopov (partizanske in zavezniške uniforme in oprema, okupatorske kvizlinške uniforme – uniforme različnih vojsk, ki so v večstoletni zgodovini domovale na Primorskem), ob tem pa zelo dobra razlaga vodiča po muzeju, je vzbudila veliko zanimanja. Vprašan ni bilo konca in kraja.

Muzej smo si ogledali, nato pa smo jo mahnili na kosilo na turistično kmetijo Mahnič v Dragonji, dober lučaj daleč od slovensko-hrvaške meje.

Verjemite, da nam je izvrstno teknilo. Po kosilu smo odšli še na ogled Pirana, bisera naše obmorske arhitekture. Najbolj korajžni so dokazali, da je v začetku junija morje primerno za kopanje. Vinska klet, ki nam jo je pokazala in s humorjem predstavila prijetna gospodinja je vredna ogleda in pokušine. Nekatere naše gospe pa si obetajo dolgoročneje zadovoljstvo zaradi nakupa dobrot iz te kleti.

Vesel sem bil tudi pohvale, ki so jih bile deležne naše brisače. »Res so malo dražje kot druge, ampak veliko boljše«, je rekla gospodinja, ki ima z njimi opremljene turistične sobe.

»Muzikontar« je med tem razstavil svojo opremo in ples se je začel. Večino so hitro zasrbele pete in kljub temu, da nismo imeli norme, smo se dobro spotili. Ker pa je ples verjetno eno težjih fizičnih del, smo potrebovali dodatne kalorije, zato nismo mogli brez večerje. Potem pa zopet ples,

petje, veselje! Žal je čas neusmiljeno teklen in ob polnih zjutraj smo pomahali prijaznim gostiteljem ter se prepustili previdnim in treznim rokam naših šoferjev. Tisti, ki niste bili z nami ne boste verjetno nikoli zvedeli, kako koristna za zdravje je lahko piščalka, dvomim pa tudi, da veste kakšen je okras gorenjske ali štajerske hiše. Pa drugič!

Ko smo se malo pred tretjo uro zjutraj vrnili pred tovarno smo precej enotno ugotovili: bilo je lepo in prijetno!

Albin Pirš

Polletni gasilski utrip

Svilanitovi gasilci smo imeli letos konec januarja svoj redni letni občni zbor. Tega so se udeležili skoraj vsi operativni člani in članice društva, prišli so tudi častni člani in članice, delegat občinske gasilske zveze Kamnik, glavni direktor tovarne, ki je član našega društva, ter predstavnik sindikatov. Na občnem zboru smo gasilci pregledali delovanje društva v lanskem letu, ki je bilo zelo uspešno, saj se je ženska desetina udeležila državnega prvenstva, ki je bilo v Kranju in dosegla dober uspeh. Sprejeli smo plan dela za letošnje leto. Glavni direktor pa nam je orisal situacijo podjetja v tem času in kako bo v prihodnje.

Meseca marca je minilo 25 let, kar je bilo ustanovljeno naše gasilsko društvo. To obletnico bomo slavnostno počastili v oktobru, mesecu požarne varnosti.

EN LEP IZLET V ITALIJI

Slovenci smo kar precej navezani na svojo domovino. Zaradi radovednosti, kako je drugod, pa včasih tudi radi pokukamo še h kakšnemu »sosedu« ali »daljnemu zncancu«. Letos se je vodstvo DITT-a Kamnik odločilo organizirati

izlet v sosednjo Italijo in to konec maja, a je bil zaradi Zbora delničarjev podjetja Svilanit prestavljen za teden dni, torej na začetek meseca junija. A tudi ta termin ni bil najboljši, saj je bil sočasno organiziran seminar za vodilni in vod-

stveni kader, pa še sindikalni izlet. Zaradi tega je bila udeležba skromnejša tako na DITT-ovem, kot tudi na sindikalnem izletu. Da pa avtobus ne bi imel preveč sedežev praznih, so se nam v Ljubljani pridružili »individualci«, kot pri

Turistični agenciji SAP Ljubljana imenujejo posamezne potnike.

Tako smo se drugi junijski dan, za tri dni, prepustili vožnji šoferja Janeza in vodenju vodičke Eve po severnem delu sosednje Italije vse do Boromejskih otokov na velikem jezeru Maggiore.

V svežem, malo meglenem, petkovem jutru smo po seznamu prijavljenih ugotovili, da ob predvidenem odhodu manjkata še dva izletnika. Bližnjega je telefon le opozoril, da je nastopil čas odhoda in jo je

Četrtega aprila je zagorelo v tkalnici frotirja. Pogorela sta dva tkalska stroja in bombažni prah v klimat-skih kanalih. Požar so pogasili delavci iz tkalnice in bližnjih obratov, med katerimi so tudi člani in članice našega društva. Gasilci smo opravili tudi dva požarno varnostna pregleda tovarne.

V aprilu smo začeli z vajami za nastop na občinskem gasilskem tekmovanju. Tega tekmovanja smo se udeležili z žensko in moško desetino. Tekmovanje je bilo 11. junija v Motniku, vendar nam vreme ni bilo naklonjeno, kajti deževalo je močno skozi celo tekmovanje. Tako smo se po končanem tekmovanju vrnili v gasilski dom do kože premočeni, vendar zadovoljni, saj smo kljub temu dosegli dobre rezultate in potrdili operativno delovanje društva. Moška desetina je 18. junija 1995 nastopila še v tekmovanju za pokal Šaleške doline v Velenju. V naše društvo sta letos vstopila nova članica in član, oba naša sodelavca, ki smo ju z veseljem sprejeli, saj imamo večkrat težave pri sestavi desetini.

Takšen je bil v glavnem polletni utrip v industrijskem gasilskem društvu Svilanit.

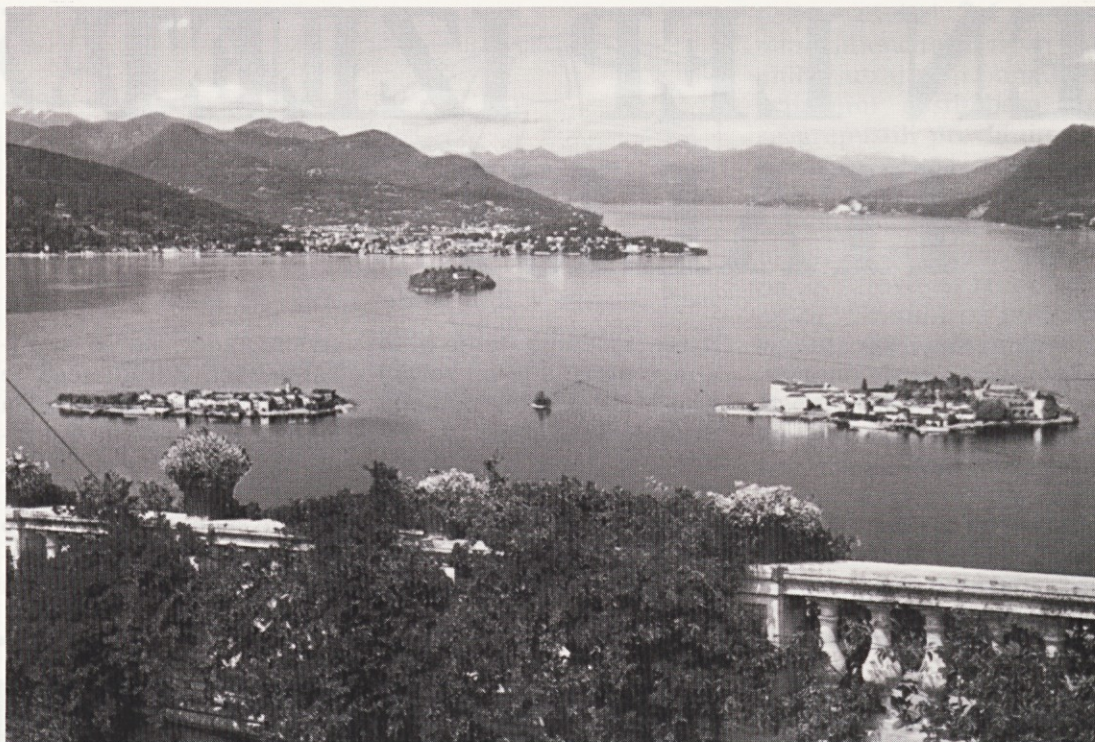
Anton Jeglič

še kar kmalu primahal izza sosedovega bloka, oddaljene Mengšanke pa ni bilo možno priklicati niti po telefonu. Ko so se nam v Ljubljani pridružili še zadnji potniki, nam je zaželel lepo potovanje sam predsednik DITT-a g. Lojze Jerman; gospa Eva je obljubila, da nam bo v teh skupnih dneh skušala pokazati čimveč zanimivega, gospod Janez pa je obljubil, da nas bo srečno vozil. Obljubo je tudi držal.

Po priboljšku in dobri volji, še zlasti nekaterih udeležencev izleta, smo bili kar hitro na mejnem prehodu Fernetiči, kjer je šlo na obeh straneh »vse gladko«. V Italiji smo vozili po tri ali štiri pasovnih avtocestah, kljub temu pa je bil promet zelo gost. Ob cesti, ki je ostajala za nami, so bila polja z raznimi poljščinami, veliko je bilo trtnih nasadov, cvetoči mak pa je spominjal ne prelepe rdeče preproge. Za nami so ostajala večja in manjša naselja in mesta, večje in manjše tovarne. Ko smo vozili mimo Benetk se je promet še bolj zgostil. Ob krajših postankih smo do poldneva prispeli do malo dvignjenega mesta Bergamo, središča Lombardije. Tu smo si ogledali baziliko sv. Marije Maggiore iz leta 1137 in renesančno kapelo Colleoni iz leta 1476. Našo pozornost je pritegnilo čudovito cvetje ob vrtnih ograjah, polno pa ga je bilo tudi na oknih in balkonih. V Bergamu smo imeli čas za kosilo. Meni so teknili tortellini v goveji juhi.

Po opoldanskem postanku smo nadaljevali pot proti našemu cilju Lago Maggiore, kamor smo prispeli v večernih urah. V mestu Intra, kjer smo tudi prenočevali v hotelu Miralago, smo se kar lahko odpočili, saj nam želodčki, zaradi »obilne« večerje niso delali težav. Ob tem dejstvu smo še lažje razumeli navade Italijanov, da radi hodijo v Slovenijo na pojedine.

Slikovit pogled na Borromejske otoke na Lago Maggiore. Levo je ribiški otok, v ozadju je otok Madre, pikica z zelenjem je otok zaljubljenecv, desno pa je otok Bella.

Sobota je bila namenjena ogledu Borromejskih otokov, vendar nam je ga. Eva dala urici prostega časa za drobne nakupe v mestu, da ne bi prišli domov praznih rok. Ob napovedani uri nas je šofer Janez odpeljal v mesto Stresa, kjer sta nas čakala dva zaprta hitra čolna in nas odpeljala najprej na otok Madre, ki je karakterističen Borromejski otok. Na otoku živijo, poleg ljudi seveda, še beli in pisani pavi, ki so imeli v tem času tudi svoje mladičke, fazani in še druga zanimiva perjad, ki živi prosto na otoku. Videli smo tudi vse-mogoče papige in druge male ptičke, ki so prijetno žgoleli. Ob stezah na otoku Madre so zlasti opazne azeleje, rododendroni, kamelije, oleandri, palme, bananina drevesa, kaktusi in čudovita botanična drevesa. Otok je v mesecu maju in juniju okrašen s prečudovitim cvetjem, saj jim zelo mila klima na jezeru omogoča bujno rastje in cvetje. Od leta 1978 je palača na otoku, ki je bila zgrajena v 16. stoletju, odprta tudi za obiskovalce. V palači so razstavljene zelo za-

Detajl cerkve in samostana v mestu Pavia.

nimive lutke iz keramike, saj so v več dvoranah imeli marionetna gledališča, ki so tamkajšne prebivalce zabavala v 18. in 19. stoletju.

Po ogledu otoka Madre smo se s hitrimi čolni odpeljali še na otok Bella. To je bil prvotno običajen otok, poln kamenja. Vendar se je grof Vitaliano Borromeo v letu 1670 odločil, da zgradi svoji ženi na tem otoku palačo v stilu baroka. Navozili so ogromno zemlje, da je otok postal en sam vrt cvetja in nasadov v terasnem stilu. Dobil je izgled tipičnega italijanskega vrta za tisti čas. Palača sama je bogata s prečudovitimi gobelini, pohištvom in slikami takratnih

umetnikov. Neverjetna razkošja, ne samo za takratni čas, ampak tudi še za danes. Lastniki tega otoka sedaj žive kot industrialci v Milanu, v avgustu in septembru pa preživijo dopust v zgornjih prostorih te palače na otoku Bella. Vendar jih tudi tu spremljajo njihovi služabniki. Teh prostorov si žal nismo mogli ogledati, vendar nam je tamkajšnji vodič zagotovil, da so zgornji prostori še lepše in bogatejše opremljeni. Okolice tega otroka si zaradi dežja nismo tako natančno ogledali. Počakali smo na naše znance s čolni, da so nas prepeljali nazaj v mesto Stresa, mimo otoka »zaljubljenec« in ribiškega otoka. Med vožnjo

nam je kapetan čolna povedal, da vsak dan odpeljejo na otok zaljubljenec, ki ima prostor le za dva, par zaljubljenec in jih zvečer pripeljejo domov. O znamenitem otočku zaljubljenec se je menda štorčljaja v bližnjem grmu potožila svojemu partnerju s temi besedami: »Poglej, kaj počneta ta dva, potem bova pa spet vsega midva kriva...«. Tisti dan je bil otok že zaseden, zato se je naša skupina peljala samo mimo.

Na poti od mesta Stresa, malo pred mestom Intra smo obiskali še znamenito vilo Taranto in si tudi tu ogledovali čudoviti botanični vrt. Primerjava z našim Arboretumom kaže velike razlike. Pa vendar, tudi na Arboretum smo lahko ponosni in pomladni cvetovi tulipani so zares prelepi. V nedeljskem jutru smo zapustili mesto Intra in se ob jezeru Maggiore odpeljali v mesto Pavia, ki leži nižje od Milana. Precej pred mestom smo, ob ne preveč čistem potoku ali kanalu, opazili neverjetno veliko število ribičev tako, da so se nam ribice kar zasmilile. Če je uspelo vsakemu uloviti po eno samo ribico, se jih je moralo samo tisti, dan precej posloviti od svojega življenja.

V Pavii je bil naš cilj ogled cerkve in samostana. Tudi

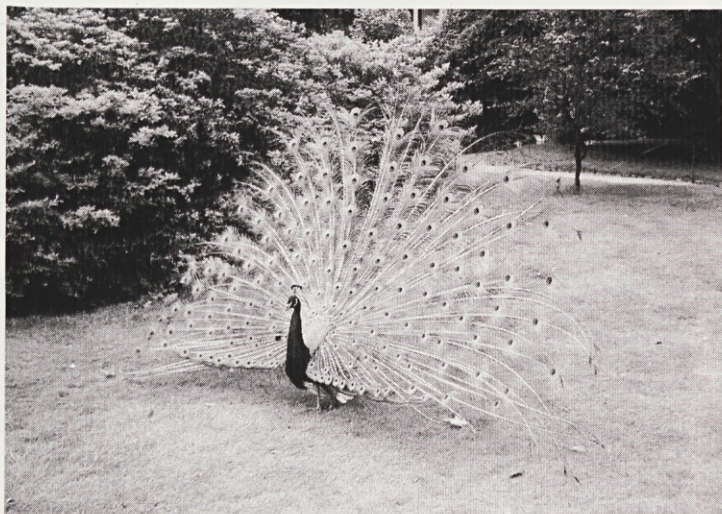
tu smo videli bogastva in zanimivosti, ki jih skrivajo zidovi cerkve. Hišice samostanskih bratov pa so zelo skromne. Ima le vsak svojo hišico. Morda je pa to tudi »razkošje«.

Nadaljevali smo pot do Milana, ki je drugo največje mesto v Italiji. Naš cilj je bil ogled znamenite milanske Katedrale, ki pušča res mogočen vtis, zlasti še zunanji videz. No, notranjost, vsaj zame, ni tako mična zaradi svoje temačnosti, vzbujajo pa občutek mogočnosti veliki stebri, prečudovita pa so tudi visoka ozka okna, vsa v pobožnih motivih iz barvnega stekla. V Milanu smo videli tudi operno hišo Milanske Scalle, katere zunanost ni poseben atraktivna, znotraj pa si je žal tisti dan ni bilo mogoče ogledati. Dobili smo se ponovno pred gradom Sforza, da bi se odpeljali proti domu, vendar so bile mnoge ulice zaradi kolesarske dirke zaprte in smo se vozili kar nekaj kilometrov več kot je bilo potrebno. Proti Sloveniji smo se od Bergama dalje vračali po isti poti. K sreči smo vrata v Dutty Free na Fernetičih še dobili odprta tako, da smo lahko izpolnili še zadnje želje, seveda v »soglasju z denarnico«. Ob tem smo bili na meji in še malo v notranjosti domovine, deležni izredno močnega dežja, verjetno zato, da smo prišli »oprani« domov, brez kakšnih »sosedskih bacilov«.

Pred prihodom v Ljubljano, kjer so nas zapustili »individualci« in ga. Eva, se je naš predsednik g. Lojze, v imenu vseh nas zahvalil vodički Evi za njeno vzorno vodenje, šoferju Janezu za lepo vožnjo in jima v zahvalo poklonil Svilanitove reklamne izdelke, ki sta jih oba z veseljem sprejela in zaželela »Svilanit-u« še veliko delovnih uspehov, članom DITT-a pa, da se še kdaj podamo skupaj na pot.

Lepo je bilo!

h-m.

Pa recite, če morete, da pavi ne znajo pozirati pred fotografskim aparatom. Temu tu je poziranje lepo uspelo, pa še honorarja ni zahteval.

Za trenutek smo postali ob cvetlicah in bujnem zelenju na otoku Madre.

UPOKOJILI SO SE

veselo: Svilanitova barka pluje v mirnejšem morju, usoda naših sodelavcev pa se je tudi umirila v upokojenskem pristanu. Vsem skupaj hvala za dolgoletni trud in razumevanje

Alojz Lah in Ivan Rifel

Marija Podgoršek

Marija Homar

IN MEMORIAM Mariji Volk in Francki Traven

Kadarkoli ob prihodu na delo v tovarno zagledamo črno zastavo, nam misel in korak za trenutek zastaneta. Spoznanje, da se je zopet izteklo življenje naše sodelavke, sodelavca, ki smo ga še včeraj videli, se z njim pogovarjali, ali pa, četudi je že pred mnogimi leti odšel v zasluženi pokoj, je vedno znova enako boleče: kako resnično minljivo je to naše življenje.

V pomladnih mesecih sta nam korak in misel kar dvakrat zastala. Čeprav sta za vedno odšli dve naši upokojeni sodelavki – Marija VOLK in Francka TRAVEN – smo vsi, ki smo ju poznali in z njima pred mnogimi leti ustvarjali ta naš varni delovni kotiček, z bridkostjo in žalostjo v duši dejali: *Umrli sta naši dobri, zvesti in pridni dušici iz tkalnice frotirja.*

Naj obe počivata v miru!

Kaj zato, če je zdaj poletje; novoletne sanjarije so vedno dobrodošle. Če se jih spominjamo ali po njih hrepenimo. Zato naj si naši malčki le privoščijo ob pogledu nanje kar oboje, starši pa naj z njimi delijo veselje...

No, pa smo spet tu, pri tebi prijazni Božiček!

Nekateri so prišli sami, drugi pa z varnim maminim spremstvom

NOVOLETNE SANJARIJE

Kako znajo nekateri lepo peti...

Drugi pa poklanjati najprijaznejše nasmeh, kot tale svetlolasi pobič!

Punči čaka na darilo, potem pa brž naprej...

Za sladka jajca otroci nikoli niso preveliki.

...Naravnost v »sladke« trgovine;

Le kaj bi jaz brez moje mamice, razmišlja Kristjan...

Andraž pa je pogumnejši in si po možko, nekaj korakov proč od očeta, ki »nakupuje« v trgovini za odrasle, ogleduje ta širni zanimivi svet okoli sebe!

Čez nekaj mesecev pa zopet nasvidenje!

Svilunit

živahni objemi toplote